

İSTANBUL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
29 OCAK 2026 AYLİK TOPLANTISI

OTURUM BAŞKANI: A. Müfit ERKARAKAŞ
Yönetim Kurulu Başkanı

AYIN KONUKLARI: Faruk GÖZÜBÜYÜK
Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı

Mehmet Fatih ÖZMEN
Gelir İdaresi Denetim ve Uyum Grup Başkanı

KONU: “49 no.lu Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve
Yeminli Mali Müşavirlik Kanununun Genel Tebliği”

TOPLANTI TARİHİ: 29 Ocak 2026 14.00 - 18.00

TOPLANTI YERİ: İstanbul YMM Odası Sezai Onaral Konferans
Salonu

BAŞKAN A. MÜFİT ERKARAKAŞ

Sevgili meslektaşlar çok sevgili üstatlar, arkadaşlarım, sayın İstanbul Defterdarım, Yardımcısı Fatih bey, Vehbi üstadım, Yeşim hanım, bütün konuklar bugünkü buluşmamıza hoşgeldiniz.

Sizlere ara sıra toplantılarımızda ifade ediyorduk. İndirim ve istisnalarla ilgili İdaremizle yürüyen çalışmaların bilgilerini zaman zaman aktarıyorum. Nihayet 30 Aralık günü adeta bir yılbaşı hediyesi gibi mesleğimiz açısından devletimiz ve kamu ihtiyacı ve politikaları açısından önemli bir düzenleme oldu. SMMM ve YMM 49 No.lu Tebliğiyle Kurumlar ve Gelir Vergisinden indirim ve istisna yoluyla düşülen unsurların Yeminli Mali Müşavirlerce tasdik raporuna bağlanması, düzenlenmesi gerçekleşti. Bu kapsamda da ben konuşmama başlarken, bir süreçti tabii, İdaremizle yürütülen bir süreçti. Bizim şöyle bir samimi olarak bir şansımız oldu. Gelir İdaresiyle de, özellikle de sevgili Faruk GÖZÜBÜYÜK Başkanım ve Fatih Başkanım bu süreç içerisinde çok etkili iletişime, birbirini anlamaya ve birbirini

dinlemeye yönelik bir istişareli dönem yaşadık. Bundan dolayı da kendimizi şanslı addediyoruz. Gerçekten de dile getirmek istediğimiz her türlü konunun şikayet olsun, düzenleme talep yada kritik her ne olacaksa hepsini birlikte konuşabildiğimiz bir İdaremiz var. Bu da bizim şansımız.

O yüzden bu düzenlemenin vücuda gelmesinde katkıları nedeniyle ben Faruk Başkanımıza, Fatih Başkanımıza şahıslarında Gelir İdaresi'ne teşekkürlerimizi ve şükranlarımızı hepimiz adına sunuyorum.

Tabii bu düzenleme yönüyle kamusal bir faydayı ifade ederken, diğer yönden de biz meslektaşlara doğal olarak yeni ve etkili bir sorumluluk alanını daha vücuda getiriyor. Tam tasdikte olduğu gibi, tam tasdikin hacmini büyüteceğini tahmin ettiğimiz üzere, indirimli istisnalara ilişkin YMM raporunun da yine benzer ciddiyetle, hassasiyetle ve kamu yararı belirtilerek yerine getirilmesi biz Yeminli Mali Müşavirlerin de vazifesi.

O itibarla bugünkü söyleşimize bu 49 No.lu Tebliğin anlatımı, sunumu üzerine gerçekleştireceğiz. Önce sayın Başkanlarımız sunumlarında bulunacaklar. Sonrasında sorularınız ve katkılarınızı bekleyeceğiz.

En sonunda da sanıyorum eğer uygun görürse Başkanlarımız bir 10 – 15 dakika dijital karşıt incelemeyle ilgili minik bir anlatı yada katkı isteyeceğiz Başkanlarımızdan, ama bunun için daha üzerinde hala çalışıyorlar, daha detaylı ve müstakil bir buluşmayı ayrıca yapmak üzere o konuşmayı biraz sınırlı tutacağız sonunda ama, ayrıca bu konuda da izleyen haftalarda daha detaylı ve müstakil bir buluşmayı da realize edeceğiz.

Ben sözlerimi burada bitirirken bir konuyu daha gündeme getirip Başkanlarıma da teşekkür ederim haddimce, tabii epeydir yaklaşık 20- 25 yıllık süreçte böyle, mesleğimiz adına düzenleme ve çalışma alanı oluşmamıştı. Bundan sonrası için de uygun olursa ve bunun da istişarelerine başlayacağız.

Biz diyoruz ki. “Katma Değer Vergisi iadeleri nakdi iadedden giderek, mahsuben iadeye doğru bir kayma ve yoğunlaşma gösteriyor. Biz mahsuben iadelerin de KDV iadesi raporunda olduğu gibi, YMM tasdik raporuna bağlanması hususunda bir talebimiz olacak. Hani bununda bir gündeme gelmesini arzu ediyoruz. Bunu izleyen dönemlerde İdaremizle de paylaşacağız, konuşacağız, bundan sonraki ana gündem maddelerimizden birisi de bu olacak.

Bunları da söyledikten sonra, ben tekrar iş birliklerine ilişkin teşekkürlerimizle birlikte sözü Gelir İdaresi Başkan Yardımcımız Faruk GÖZÜBÜYÜK'e aktarıyorum, sonrasında da Fatih Başkan'la devam ediyoruz.

Teşekkürler.

FARUK GÖZÜBÜYÜK

Çok teşekkür ediyorum üstadım Çok değerli üstatlarım, kıymetli meslektaşlar hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Biz de burada bulunmaktan dolayı mutluluğumuzu ifade etmek isteriz.

Üstat biraz bahsetti ama, bizim sizlerle beraber, meslektaşlarla beraber, işte özellikle Odalarla beraber uzun yıllardan beri devam eden bir çalışmanın nihayete ermesi, onunla ilgili bir tebliğin çıkması ve yürürlüğe girmesi bizi de mutlu etti, onu da ifade etmek isteriz Tabii bu konuyu yıllardan beri konuşuyoruz. Tabii konuşurken bizim temennimizde bir kamu yararı var. “Kamu yararı noktasında nasıl daha fazla bu meslekten faydalanırız” düşüncesi var. Bu düşünceyle zaten hareket ediyor idik.

Şimdi tabii İdare'nin kapasitesi belli. Bu İdare'nin, bu kapasitesi içerisinde yapacağı denetim kapasitesi de belli. Dolayısıyla bu denetim kapasitesine artırabilmek için, beraber çalıştığımız, aynı yolda yürüdüğümüz meslek grubuyla daha fazla işbirliğini nasıl bu noktaya geldik. İnşallah hem ülkemiz sonra Mali İdare'nin dışında tüm meslektaşların, mükelleflerin için hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii bu iş birlikleri önemlidir. En başından beri İdare olarak Maliye Bakanlığı ve de Gelir İdaresi Başkanlığı olarak iş birliklerini geliştirmeye çalışıyoruz. Paydaş oluyoruz, onu da açıyoruz. Bunu dadeğil, hakikaten de ruhuna inerek, kaynaşarak hayata geçirmek istiyoruz. Bu noktada da çeşitli geliştirmelerimiz, çeşitli çalışmalarımız var. Dolayısıyla bunda bir birikim var, yani Yeminli Mali Müşavir mesleğimizin birikimi, aynı şekilde Serbest Muhasebecilik Mali Müşavirlik de. Dolayısıyla bir takım uygulamada, mali düzenlemeleri hayata geçirilirken veya Avrupa ülkelerine göre çok daha pratik şekilde uygularken bunun temel kaynağı meslek mensupları, bundan istifade ediyoruz. Biz önemli olan bu ortak kesişim alanlarımızın fazlalaştırılması, mümkün olduğu kadar fazla alanda işbirliğini geliştirmeye çalışıyoruz.

Bu en başta kamu menfaati noktasında önemli. 49 No.lu Tebliğın çıkmasının temelinde bunlar var. Tabii 49 No.lu Tebliğı çıkarırken temelde bir denetim ihtiyacı varsayılarak ortaya çıktı. Bunun temelinde de şu var. Kamu Maliyesi olarak, yaklaşık yılda 3 trilyona yakın, tabii çeşitli bakış açılarına göre rakamlar değişiyor ama, kabaca ortalama olarak sylyorum 3 trilyona yakın kamu harcaması yapıyoruz. Yani 3 trilyona yakın bir gelirden vazgeçiyoruz. Dolayısıyla bu vazgeçtiğimiz bir alanı boş bırakmamak gerekiyor. Dolayısıyla bu alandaki yapmış olduğumuz fedakarlık hedefine ulaşıyor mu, ulaşmıyor mu? Doğal olarak bunun da denetlenmesi lazım, bakılması lazım. Tabii bunu yaparken de Amaca matuf bir uygulama mı, değil mi, onun da kontrol edilmesi gerekiyor. Dolayısıyla temel hedefimiz bu. Tabii bunu yaparken de, bizim sistemimiz malumunuz olduğu üzere, beyan sistemine dayalı mükelleflerimiz beyan eder, o beyan sisteminden de biz de gerekli kontrollerimizi yaparız. Ancak beyan tamam denetlendi ama, bu ayrıca denetlenmeyecek anlamına gelmiyor doğal olarak. Başka yerde bu faydalanılan kamu adına vazgeçilen, mükellef adına faydalanılan bu kamu harcamasının gerçekten o mükellefin kullanılması gereken bir harcama mıdır? Mükellefin yapmış olduğu harcama bu konuya girer mi? Ona bir bakmak gerekiyor. Hakikaten bu yapılan harcama o kapsamda yapılan harcama mıdır? Tutarın belirlenmesi lazım. Vazgetiğimiz tutarı tespit ettikten sonra, bunun ne kadarından vazgeçmemiz gerekiyor. Bunun tespit edilmesi lazım. Hesaplaması doğru mu buna bakmak lazım. Hesaplamayı da yaptıktan sonra doğru beyan edildi mi, edilmedi mi, buna bakmak lazım.

Bundan sonra, kamu menfaati olarak vazgeçtiğimiz bu değerin, ne kadarının amaçladığımız hedefe ulaşmış, sonuç nedir? Ona bakmak gerekiyor. Bu konuyla ilgili, bu düzenlemeyi yaptık, inşallah faydalı olur.

Burada temel sorun şu; Harcama yapıyoruz, vazgeçiyoruz, bu yıl vazgeçtiğimiz harcamadan aldığımız sonucu da ölçmeye çalışıyoruz.

Başka bir konu, baştan itibaren gelişinde yılların emeği var. Çeşitli şekillerden, ifadelerden, düşüncelerden dönüşerek bu hale geldi. Temelde biz belli mesafeleri aşan mükellefin faydalanıp bir Yeminli Mali Müşavir tarafından tasdik edilmesi gerektiğini düşünerek başladık yola, daha sonra bunun çeşitli gerekleri var. Ekonomik gerekleri, siyasi gerekleri vesair, bunu çeşitlendirebiliriz. Bu gerekçelerde çok mümkün olmayınca en azından vazgeçmiş olduğumuz tutarın denetlenmesi yolunda.....bu şekilde ortaya çıkmış olur.

Biz temelde şunu istiyoruz; Bir Yeminli Mali Müşavir tarafından tasdik edilmesini, görülmesini, bakılmasını istiyoruz. Denetlenmesini istiyoruz icabına göre. En azından tırnak içerisinde, “.....Bakanlığımızın ifadesiyle dönecek hatamızı .biliyor olmamız lazım”. Sorgulanacak bir müşavir testi olması lazım. Hesapların da Maliye İdaresi’ne intikal ederken en azından bir şekilde gözden geçirilmiş donatılmış, bilgili İdare’ye intikali sağlanması lazım. Biz bu gözle bakıyoruz hadiseye. Ama yine gerçekleştirme imkanı olmayınca sadece, kamusal anlamda bizim vazgeçmiş olduğumuz alanla ilgili bir sınırlı tasdikle yola çıkmak üzere karar verdik, kararlaştırdık, Bu noktada sayın Bakanımızın ciddi desteği oldu, yine Bakan yardımcısı İlhan HATİPOĞLU üstadımızın desteği oldu. Kıymetli Başkanımız, Gelir İdaresi Başkanımız Bekir BAYRAKDAR Başkanımızın çok ciddi destekleri oldu. Onların destekleriyle beraber, hep beraber bunu çıkarmış olduk. Bunun yanında tabii buraya gelene kadar Odalarımızın Başkanların çok başka spesifik bu konularla ilgili , çok başka üstatların, tüm meslektaşların da çok büyük katkıları var.

DİNLEYİCİ Doğru başkanı bekleriz.

FARUK GÖZÜBÜYÜK

İbrahim üstadın en başta ifade ettiği fikirleriyle oradan başladık. Üstadın o zaman saçları daha siyahtı, şimdi beyaz oldu. Bayağı geçmişi var yani konunun, inşallah bundan sonra da faydalı olur diye düşünüyoruz. Bunu yaparken Fatih bunu anlatacak ama, biz 21 adet Kurumlar Vergisine ilişkin indirim ve istisnalarla alakalı ve 9 tane de Gelir Vergisine ilişkin indirim ve istisna ile alakalı, sınırlı tasdik raporu isteyeceğiz. Ben bunu yaparken tüm istisnaların alınırken belli bir kriterler olacak. Bu kriterler çerçevesinde yapacağız çalışmayı.

Bazılarına limitler koyduk. Ama 32/A bizim için, hepimiz için, hepiniz için her zaman problemlidir. 32/A’daki tamamının faydalanıyorsa eğer, 32/A’nın tamamının bu kapsamda değerlendirilmesini istiyoruz. Dolayısıyla 200 milyonluk, 500 milyonluk bir limitleri faydalanması detaylarını da anlatacak, o çerçevede tasdik raporlarının da inşallah İdare’ye sağlıklı güvenilir bir şekilde intikalini sağlayacağız.

Tabii bizim burada İdare olarak da birtakım beklentilerimiz var. Üstadım çok naif şekilde bahsetti, üstat burada İdare denetim görevi, bir nevi özelleştirilmiş olarak sizlere, bizlere devretmiş oluyor. Dolayısıyla bunu biran önce yapmamız bizim için elzem ve önemli. Bu konuda hassasiyeti

biz özellikle size olan güveni de sarsmayacağımıza inanıyoruz. Burada ortada bir menfaat var hepimiz hemfikiriz bu konuda. Dolayısıyla biz aynı meslek mensubu olarak meslektaşlarımızdan hassasiyet bekliyorum. Bu konuda gerekli olan hassasiyeti göstereceğinize daha dikkatle inanıyoruz.

Bizim de bu konuda yaptıracağımız kolaylıklara biz her zaman hazır olduğumuzu ifade etmek isteriz. Tabii bu da elektronik ortamda gerçekleşecek. Elektronik ortamda olması gereken temel koşulları biz tebliğde belirttik. Şu an elektronik ortamda taşıyoruz. Dolayısıyla bu istisnanın konusunu, hesaplaması, beyanı vesair, onlarla ilgili gerekliliklere göre, asgari gereklilik de bu raporlardan onlardan o raporlardan bekliyor olacağız. Daha sonraki aşamada da bizde buradan bir takım istatistikler, bir takım açıklamalar yapacağız. Bu açıdan çok fazla hassasiyet göstermenizi bekliyoruz.

Üstat biraz bahsetti ama, bizim, Yeminli Mali Müşavirlik tebliği var elektronik ortamda alınmasına ilişkin. Malumunuz biz Yeminli Mali Müşavirlik raporunu elektronik ortamda alıyoruz. Onunla ilgili bir geliştirme daha yaptık. Karşıt inceleme tebliği elektronik ortama taşıdık. Tabii konunun teknik tarafı var. İdari tarafları var. İzin verirseniz daha sonraki toplantılarda şöyle yaparız. Bunu uygulamalı göstermek istiyoruz neticede internet Vergi Dairesi'ne bağlanarak, şu aşamalara giderek, vesair sorunlar varsa onu da beraberce tartışmak isteriz. O tebliğle de arkadaşlarımız, özellikle Ankara'da uygulama da olan, oradaki arkadaşlarla biz bir mesai sarfederek Odalardan, Ankara YMM Odası, İzmir YMM Odası, İstanbul YMM Odası'ndan çok ciddi katkıları oldu. Neticede uygulamayı yapan birimler sizlersiniz Buradan geri dönüşler ciddi bir noktaya getirdi.

Yine hala birtakım geliştirmeler yapıyoruz. Sorunlar ortaya çıktıkça geliştirmeleri de yapıyoruz. Ama o da ciddi bir zaman ve .para da, aynı zamanda maliyet alanında da bir kayıp oluşuyordu, aynı şekilde gereksiz bir kayıp. Onu da inşallah raptı-zapt, altına almış olduk. İnşallah 01.01.2026'dan itibaren ihtiyari olan, biz bunu Temmuz ayı itibariyle de zorunlu hale gelerek inşallah bu da işlerimizi kolaylaştırmış olacak, biraz da oradan iki şekilde istifade etmeye gayret edeceğiz. Mesleğin güzelleşmesi için, mesleğin aynı şekilde yapılabilmesi için, mesleğin sonuç odaklı uygulanabilmesi için, önemli bir düzenleme olduğunu değerlendiriyoruz.

Bunun yanında 48 numaralı Tebliğle de bir düzenleme yaptık malumunuz. Belge tutanağına ilişkin, belge başına 150 bin liraya çıkardık tutarı, aylık bazda. Bunu 450 bin liraya çıkarmak suretiyle, karşıt incelemedeki rakamları da güncel reel değerlere taşımış olduk. En azından katkı, bir hakkın yapılabilmesi mesleğin, gerçekten yapılması gereken belgeler var, yapılması noktası bir çalışma olarak düzenledik. İnşallah bunlar da mesleğin daha pratik yapılmasına katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Bu çalışmaların hepsi bir anda olmuyor. Tekrar etme olacak ama, bunu size Bizim İdaremize bu konuyla ilgili destek veren, emek veren meslektaşlarımız, arkadaşlarımız var. Bunun yanında, bu konuyu geliştirmeye çalışan üstatlarımız oldu. Çok emeği olan İbrahim üstadım, Vehbi üstadım döneminde de çok çalıştık, rahmetli Başkan döneminde de konuşmaya başlamıştık. Buradaki Başkan döneminde de konuşmaya başlamıştık. Ama kısmet üstadın dönemine denk geldi. Ama hakikaten sanki İdare olarak değil de, meslektaşların da ciddi katkılarının da altını çizerek ifade ediyorum. Hep beraber güzel bir çalışma yaptık. Yine önümüzü açacak, hem kamu menfaati sağlayacak, hem de mesleğin daha efektif şekilde yapılmasına katkı sağlayacak, her türlü katkı öneri, eleştirilere açtık. Bunu açık yüreklilikle ifade ediyoruz. Yine 49 No.lu Tebliğ kapsamında bir takım gelişmeleri yine yapacağız. Asgari Kurumlar Vergisi ilgisiyle bir takım öneriler var. Önerileri de dikkate almamız gerekiyor. Hatırı sayılan bazı suçlar var. Bunları yeniden geliştirmeye çalışırız.

Biz açık yüreklilikle her türlü eleştiriye de açık olduğumuzu, öneriye de açık olduğumuzu ifade etmek isterim.

Bizi sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Bizleri bir araya getiren başta sayın üstadım olmak üzere tüm emeği geçen meslektaşlarıma da teşekkür ediyorum. Tekrar saygılar, sevgiler sunuyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkürler Faruk Başkanım. Toplantımızın bu bölümünde de Fatih ÖZMEN Başkanımın mevzuatın açıklaması ve sonrasında da karşılıklı değerlendirmesini yapacağız.

Buyurun Fatih Başkanım.

FATİH ÖZMEN

Teşekkür ediyorum sayın üstat. Kıymetli Defterdarım ve Grup Müdürüm, saygıdeğer üstatlarım, değerli meslek mensupları, ekranları karşısındaki değerli hazirun, hepinizi bende şahsım, Bakanlığımız ve Başkanlığımız adına saygıyla selamlıyorum.

Kamusal sorumluluk yükleme, özellikle kamu maliyesinin sağlıklı işlemesi boyutuyla vergi sistemine duyulan güvenin artırılması boyutuyla, doğru beyan kültürünün yerleşmesi boyutuyla, bu kamusal sorumluluğu üstlenen Yeminli Mali Müşavirlerimizle biraraya gelmiş olmaktan da büyük memnuniyet duyduğumu belirtmek isterim öncelikle. Bu tip toplantılar gerçekten eksiklikleri tamamlıyor. Farklı bir gözle tekrar değerlendirmeyi sağlıyor. Hem de gelişmeye açık alanların, dahada gelişmesine olanak tanıyor. O yüzden İstanbul Odamıza Başkanımızın ev sahipliği için, emeği geçen tüm Yönetim Kurulu ve tüm ekibe de ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum.

Bugün 49 No.lu Tebliği anlatmaya çalışacağız. Farklı bir bakış açısıyla anlatmaya çalışacağım. Bir sunum planı hazırladım. Sabah üstatla da görüştüğümüzden sonra, bu karşıt inceleme kısmıyla alakalı küçük bir bölüm ilave etmeye çalıştım. Ama söylediği gibi, karşıt inceleme “e karşıt” dediğimiz kısım biraz geliştirmeye müsait ama, oradaki ana fikir ne demek olduğunu, arka planda sistemin nasıl çalıştığını da belki böyle kısmen çok kısa bahsederek davet yerine oturur. Oradaki davet bakış açımızı, ne yapmaya çalıştığınızı göstermiş oluruz. Ama ana fikir olarak bugün 49 No.lu Tebliği konuşacağız.

49 No.lu Tebliğin amacı, hedeflere etkisinin ne olduğu, bu aşamadaki yasal çerçevedeki ilgili mevzuatın nelerden oluştuğunu, kapsamın ve uygulama esaslarının neler olduğundan bahsedeceğiz.

Tebliğin büyük bir bakış açısıyla tasarlandığını anlatmaya çalışacağım. Yani orada risk odaklı geniş kapsamlı bir değerlendirme yapmaya çalışacağım. Yani bugün aslında Gelir İdaresi Başkanlığı'nın konuya yaklaşımı, oradaki riskin tespit edileceğine yönelik bazı tespitlerimiz olacak. Ama bunu yaparken sadece Yeminli Mali Müşavirler olarak değil de, bunu biz çok katmanlı analiz sistemi olarak değerlendirdik. Bir tarafta mükellef, bir tarafta meslek mensupları hem SMMM'ler, hem YMM'ler, bir tarafta da idare kurulu üçlü bir sac ayağı olarak tasarladık. Bu minvalde nasıl

çalıştığını hedeflediğimiz, amacının ne olduğunu hem mükellef gözüyle, hem SMMM gözüyle, hem de YMM gözüyle değerlendirmeye çalışacağız.

Bir sonraki aşamada da Gelir İdaresi Başkanlığı'nın da yani "GİB Teknoloji" dediğimiz, aslında bizim veriyi takip eden, yöneten, bir taraftan da analiz eden "GİB Teknolojinin" veri temelli uyum dediği, özellikle bizim izaha davet ve gönüllü uyum çalışmaları, mükellef uyumunun ne olduğundan bahsedeceğiz. Yani bunun evet çok güzel çıktıları var ama, bir taraftan da o uyum modelinin içerisinde nasıl takip edilmesi gerektiğinden bahsedeceğiz.

Sonrasında karşıt incelemedeki gerçek maliyetin ne olduğunu, belki vaktimiz kalırsa çok kısa olarak tartışabiliriz. Yani mevcut bizim şu an ki 27, 29, 34 no.lu Tebliğlerimiz işte bu karşıtı gerçekten kavriyor mu, kavramıyor mu? Yani mevcut sistemde karşıt istenen uyumlu mu, değil m? Bu gözle değerlendirmeye çalışacağız. Büyük resmi göstermeye çalışacağım, aslında orada.

İyileştirme önerileri var. İstanbul Odası buna ev sahipliği yaptı. Bir çalışmayla İstanbul Odamız yaptı, gönderdi. Şimdi Ankara Odamız da bir çalışma yapıyor. Yetişirse önümüzdeki hafta, yetişmezse ondan sonraki hafta bizim GİB Teknolojiyle, yani uygulama tarafındaki ekibimiz de karşıt'a ilişkin iyileştirme önerilerine ilişkin, yani yazılıma dönüştürülme kısmında tekrar baştan bir gözden geçireceğiz. 01.07.2026'dan itibaren de bunu aktif hale getirmeyi planlıyoruz diyelim. Sunumumuz ana hatlarıyla bu çerçeveden oluşacak. İsterseniz "sunuma başlayalım" diyelim.

Çalışmamızın gerekçesi, ilk etapta bundan bahsetmek önemli diye düşünüyorum. Çalışmayı yaparken bu bir kültür olarak yani dönemler itibariyle, yaklaşık olarak yedi, sekiz yıl, belki daha evveliyatı da olacak şekilde yapıldı ama, son beş yılın beyannamelerini karşılaştırmalı başladık. Yani her dönemin Gelir ve Kurumlar Vergisi beyannamelerindeki vergi harcamalarından hem istisna ve indirim türleri itibariyle, hem tutarları itibariyle bir analiz çalışması başlattık. Burada mükellef sayıları çok fazla, istisna ve indirim türleri çok fazla. Mükellef sayısının çokluğu takibi zorlaştırıyor. Beyan esası kutsal bir hak, ama kontrollü bir beyan olmadığı için, yani arkadan gelen denetimler bunu tam anlamda kavrayamıyor. Yani büyük tutarları takip edebildiğimizi düşünüyoruz ama, belki ben özellikle diğer indirimler ve istisnalar satırının çok suistimal edildiğini gördük.

Onunla beraber bu satırın arka planında çalışan kısmın mükellef tarafından tam anlaşılmadığını da tespit ettik. Böyle olunca da büyük resimde istisna indirimi çok olduğu, mükellef sayısının çok olduğu bir mekanizmada önleyici bir etkin tasarlanabilir mi? Asıl çıkış noktamız buydu.

Bu bakış açısıyla son beş yılın Gelir ve Kurumlar Vergisi beyannamelerini analiz ettik. Diğer indirim ve istisnalar satırında daha çok TMS ve VUK arasındaki farklılıklar, yani amortismandan kaynaklı, değerlemeden kaynaklı, stoktan kaynaklı farkların yazıldığı, onun haricinde türev işlemler, kıdem karşılığı, örtülü sermayede ki kur farkı gibi kalemlerin buraya yazıldığını gördük. Ama şartlar gerçekten sağlanıp sağlanmadığının noktasında, mükellef çağrılıyor, işte tekrardan gönüllüyüm çalışması izaha davet yada tutar çok büyükse vergi incelemesi yönünden zor ve zahmetli, idare açısından da zahmetli bir süreç, mükellef açısından da zor bir süreç. Yani bir hata yaptığı zaman, aslında çok basit bir hata, yanlış satıra yazılma riskini bilmiyordu. Cezayla karşılaşıyor, işte primlerini reddediyoruz falan, işte böyle düşündüğümüz zaman, bu kısmın baştan bir tasarlanması gerektiğini düşündük.

Bunu yaparken bir tarafta çok büyük bir vazgeçilen kamu harcaması var. Mükellef sayısının istisnai olduğu bir çok grup var, bir tarafta da mükerrer 227'yle 3568'in 12'nci maddesinde "müşterek ve müteselsil sorumluluk" müessesesiyle bu işlere talip olabilecek bir Yeminli Mali Müşavirlik müessesemiz var. Yani biz bugün Yeminli Mali Müşavirlik mesleğinden, müessesesinden yaklaşık işte 35 yıl, 36 yıl oldu, tam anlamıyla faydalanamadığımızı düşünüyorum, şahsım olarak söylüyorum bunu. Çok yetişmiş bir insan gücümüz var. Yani insan yetiştirmek, o bilgiyi, o tecrübeyi gerçekten belli bir aşamaya getirmek çok uzun yıllar alıyor. Yani kamudaki tecrübe olabilir, meslekten gelenler için on yıllık artı bu sınav süreçlerini düşündüğümüz zaman, gerçekten yetişmiş, konuya hakim, mevzuatı devamlı takip etmek zorunda olan ve bu gerçekten hani kişileştirmiş bir meslek grubundan bahsediyoruz.

"Bu meslek grubundan daha fazla nasıl istifade edebiliriz?" noktasında bir bakış açısıyla istisna ve indirimler tutarları, bir tarafta da kıdemli ve konuya hakim olabilecek bir meslek grubu var. Bu iki grubu, bu iki çalışmayı birleştirebildikten sonrada tasdik raporu ibraz şartıyla konuyu bağlamanın uygun olacağını değerlendirdik. Yasal dayanağımız Vergi Usul mükerrer 227'nci madde, 3568'in yine 12'nci maddesi, yine bizim Tasdik Yönetmeliğinin 7/B maddesi bunlara cevaz veriyor. Yani bütün mevzuatı düşündüğümüz zaman, burada istisna ve indirim ve bunu uygulamaya

yönelik alana çevireceğini düşündük. Bunu ilk baz olarak düşünebiliriz aslında, Kurumlar Vergisi, Gelir Vergisi çalışmasını. Burada başarı sağladıkça, burada istenilen sonuçlar gerçekten amacımız daha fazla vergi, daha fazla ceza kesmek değil yani, mükellefleri cezalandırmaktan bahsetmiyoruz, bir beyan esas var. Bu beyan esasını kontrollü bir amaca çevirebilecek bir mekanizmayı Yeminli Mali Müşirlerimiz, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerimizle hayata geçirebilirsek bundan sonraki sürecin daha aktif, daha geniş alanlara da hitap edebileceğini değerlendiriyoruz. Bu konuya ilişkin çalışmaları yaparken az önce söyledim, Gelir Kurumlar Beyannamelerini ciddi şekilde analiz ettik, son beş yılın bütün beyannamelerini, Türkiye beyannamesi oluşturarak hangi istisnadan kaç mükellef yararlanmış? Bu mükellefler gerçekten bu istisnaları sağlıyor mu, sağlamıyor mu? “biz uzaktan kontrol edebiliyormuyuzu” değerlendirerek bakmaya çalıştık.

Bizim bir bakış açımız var, ama Gelir İdaresi’nde Daire Başkanlığı modeli olmaksızın, ilgili Daire Başkanlıklarının tamamından uygun görüş aldık, yani bu çalışmanın sadece bizim olgunlaştırmamızla uygun olmayacağını değerlendirdik. Gelir yönetiminde bu beyannameye etki edebilecek hangi müdürlük, hangi grup başkanlığı varsa hepsiyle birebir görüştük. Uzun uzadıya toplantılar yaptık. Odalarımızla da görüştük ama, Odalarımızdan gelen bildirimlerin tamamını ilgili mevzuat şubelerimizle tartışarak, hangi istisna için hangi alanda çıkmalı? Hangi şartlar sağlanmalı mı noktasında bir bakış açısı oluşturduk. Çalışmadaki bakışımızı şöyle söyleyebiliriz; “Hangi indirim ve istisnalar alım noktasında değil de, hangi istisna ve indirimler alınmazsa daha iyi olur” noktasındayız. Aslında kurum olarak biz bütün verilerin, bütün istisnaların bir ikinci göz tarafından kontrolü makuldür, ama şu şu istisnalarda, işte vergi ortaya çıkmıyor, işte sistemin ayakta kalması ekonomik gerçeklik, bir sürü sebep sayabiliyoruz. Onu kendi içerisinde tartıştıktan sonra, ilk bazda Türkiye’de bir istisna indirimi bu kapsamda aldık. Bunu yaparken de eski verilere de baktık, bütün süreci takip edecek şekilde. Tek başına çalışma yapıyorsak, o bölgede kaç mükellef yararlanmışsa, kalmamış konu, bu mükelleflerin yarattığı katma değer miydi? Aslında bizim asıl amacımız o, Yani bu dönem katma değer yaratılıyor, belli ki bu katma değer yaratılırken, biz ekonomik gerçekleri okurken kendine ait kısımdan vazgeçiyor, bir miktar teşvik mekanizması sağlıyor. Gerçekten bu teşvik mekanizması hasıl olmuş mu? Gönüllülük esasıyla bu mükelleflerin kaç tanesinin tam tasdiki var? Bunu da sistemin içinde değerlendirdik.

Burada tebliğimizin içinde yayınladık, güzel kapsamlı oldu. Bu dönemde de o etiketleri de dijital ortamda almayı planlıyoruz. Yani A ilindeki mükellefle, B ilindeki mükellefin çalışmasının aynı bakış açısıyla olgunlaşmasını istiyoruz. A YMM'yle, B YMM'nin yaptığı çalışmada yorum farkı olmasını istiyoruz. Yani orada bakış açıları nesnel sonuç ilkeleri üzerinden, sonuç gerçeklik üzerinden değerlendirilmesini istiyoruz. Bu bakış açısı ile dizpozisyonda hazırladık. Bizim örnek beyannamelerimiz var, ama hepsi bütün burada indirim ve istisnalar yok. Biz çalışma yaparken, dört ana başlık üzerinden hareket ettik, “zarar olsa dahi indirim ve istisnalar”, “kazancın bulunması halindeki indirim ve istisnalar”, “indirimli Gelir ve Kurumlar Vergisi uygulamaları”, bir de dünya uygulamalarını takip açısından “yerel ve küresel asgari tamamlayıcı Kurumsal Vergisiyle” değerlendirmeye aldık.

Şimdi bu asgari Kurumlar Vergisindeki olayda, yetişmiş bir insan gücümüz var. Dünya uygulamalarını örneklerini de takip edebildik, bir mekanizma tetikleyebilir miyiz diye. Bu çalışmada tebliğ henüz çıkmamıştı bu çalışmaya başladığımızda, ama kapsama aldık. Buna ilişkin gereksinimler de var. Bunu ilerleyen zamanlarda konuşuruz, ama dört ana başlıkta sistemi tamamlamaya çalıştık diyebilirim.

Bütün indirim ve istisnalar Gelir İdaresi Başkanlığı sistemindeki bu beyannamede gözüküyor. Malumunuz “BDP” programını kullanıyoruz. Beyanname Düzenleme Programında ilgili satırlar var, yani hani belki karıştırırken direkt Kurumlar Vergisi, Gelir Vergisi Beyannamesinde bu satırları göremeyebilirsiniz ama BDP üzerinden bakıldığında ilgili satırlar var. Onlarla da diğer ürün ve istisnalar başlığında takip ediyoruz ama, bu yeni dönemde tebliğde olmasını planladığımız, yani kişisel rapor beklediğimiz bütün indirim ve istisnaların ayrıca gösterilmesini istiyoruz. BDP'yi de buna uygun olarak tasarlıyoruz.

İstisna ve indirim uygulamaları için, bazı hadler belirledik. O etki alanı üzerinde, hangi mükellef grubu kaç istisnadan, ne kadar istisnadan yararlanmış? Temel çıkışımız oradan, o bakış açısından aslında düşündüğümüz zaman, birçok mükellef grubumuz var irili, ufaklı ama, belli bir ölçek konması gerekiyordu. O rakamı, işte ilgili daire başkanlıklarıyla görüştüğümüz zaman, fikir olarak yararlanan indirim ve istisna eğer 500 bin lirayı aşıyorsa, toplam yararlanan indirim ve istisna 1 milyon lirayı aşıyorsa. diğer indirim ve istisnalarla, indirim satırı içinde 1 milyon lirayı aşıyorsa, biz rapor istiyoruz.

Yine Kurumlar Vergisi Kanununun 32'nci maddesi altı ve sekizinci fıkralarında vergi indirimi 200 bin lirayı bulan vergiden bahsediyoruz. Vergi indirimi 200 bin lirayı aşması halinde rapor istiyoruz.

32/A kullanıcı son dönem olgunlaştı, ama örnek raporlara baktığımız zaman, herkeste farklı hesaplama türleri var. Yeminli Mali Müşavirler arasında da bir standart yok. Burayı, bu yeni dönemde kontrol altına almaya çalışıyoruz. Yani bunda bahsettiğimiz rakamlar gerçekten çok büyük, yani ülke gerçekliği ile beraber düşündüğümüz zaman, hatalar yapılabilir, kasıtlı olmayan işlem hataları, süresinde takipte matematiksel hata olabilir ama, buradaki vazgeçtiğimiz rakamları hep beraber kontrol altına almayı planlıyoruz. O yüzden de 32/A'dan da yararlanan mükellef sayısını da dikkate aldığımızda, herhangi bir tutarın uygun olmayacağı kanaatine vardık. Belki burada da küçük bir meblağ görülebilirdi, ama yararlanan mükellef gruplarının büyüklüğüne bakıldığında, asla tutara bağlı kalınsızın bu ölçeği kavrayabilecek muhasebe alt yapısının olduğunu gördük mükellef gruplarının, belki indirimli istisna tutarı gibi burada da bir rakam belirleyebiliriz ama, değerlendirdiğimiz zaman, neredeyse firmanın tamamı bir muhasebe sistemi kurmuş gibi gözüküyor. Hem kaybetme sürecinin, hem sınıflandırma sürecinde bunun raporlama süresinde bir teknik aksaklık olmayacağını düşünerek burada bir tutara bağlı kalmaksızın model belirlemeye çalıştık.

Ayrıca yerel ve küresel asgari Kurumlar Vergisi için de mükelleflerden tasdik raporu ibraz şartının aranmasının uygun olacağını değerlendirdik.

Ücret Tarifelerini biliyorsunuz her yıl yayınlıyoruz. Burada “diğer teşvik, indirim, istisna ve muafiyetlerle ilgili tasdik işlemleri” başlığımız var. Eğer sistemden yararlanacaksa mükellef 25.955,00 lira 2026 için belirlenen rakamımız bu. Ama mükellefin tam tasdiki varsa, şu an tam tasdik için belirlediğimiz maktu ücret de 186.000,00 lira civarında. Bu rakamla bütün indirim ve istisnaları kontrol edilebilir bir bakış açısını ücret tarifesinde bu şekilde olgunlaştırdık diyebiliriz.

İstisna-indirim uygulamalarında tasdik raporlarında bulunması gereken asgariyi yaz, bizim için aslında önemli olan kısım burası. Bunu beyanname üzerinden de göstereceğim ama, temel çıkışımız ödenmesi verginin doğruluğunu tespit etmek, yada işte vazgeçilen kamu harcamasının gerçekliğini ortaya koymak. Dolayısıyla yasal defter ve belgelerin ilgili şartların, yani önce belge, bizim sistematik olarak düşündüğümüz zaman

belgeden deftere, defterden de beyana, beyandan da raporlamaya, geçişleri, aslında dörtlü birkaç ayağımız var. O yüzden de defter ve belgelerin gerçekten mevzuata uygun, gerçek durumu yansıtıp, yansıtmadığını iyi analiz etmemiz lazım. Yani Yeminli Mali Müşavirliğin bir sonuç tasdikinden ibaret değil, bir süreç takibi esasında. O mükellefin işlem süreçlerini bilmeden bu tasdiklerin de yapılamayacağını düşünüyorum.

O yüzden de konu, belgelerle başlayıp, yasal defterden de başlamalı, zaten tebliğimizi de bu bakış açısıyla hazırlamaya çalıştık. İlk etapta gerçek durumu yansıtıp, yansıtmadığı. İlgili istisna ve indirim şartlarının kontrolünü bile, benzer şekilde bu şartları taşıyıp, taşımadığı, ana sözleşme bilgileri, hesaplamaların doğruluğu bizim için önemli kalemlerden bir tanesi. Hasılat ve kazançlar, maliyet ve harcamalar ile gerçek tutarlar bu şekilde belgelendirilmiş mi, belgelendirilmemiş mi, doğru tespit var mı, yok mu? Bu bakış açısıyla takip edilmesi gerekiyor.

Hem 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunumuz, hem de Kurumlar Vergisi Kanununun 1 No.lu Tebliğindeki ana başlıklar yönüyle, indirim ve istisna şartlarına mevzuat uygunluğu yönü var mı, yok mu? Bunun da kontrol edilmesi gerekiyor.

Hesaplamalarda şeffaf bir dönemden, şeffaf bir hesaplamadaki diliminden bahsetmek istiyorum. Ne demek istiyorum? Bu sürede onlarca tam tasdik raporu okuduk. Tam tasdik raporlarında istediğimiz şartlar şu an yok, bazı şeyler sisteme giriliyor. İşte bölümler, ilişkiler, değerlendirmeler var ama, gerçek haliyle baktığım zaman ben tam tasdik raporunda onun tam karşılığını göremeyebiliyorum yani, bazıları buralarda, bunu çok net söyleyebilirim. O yüzden de, bu hesaplama şeffaflığı ayrı bir başlıkta, ayrı bir şekilde olması bizim için önemli. A YMM'siyle, B YMM'sinin konuya yaklaşım tarzı aynı olmalı. Aslında bir taraftan da kurumsal kimliğiyle güçlendirebilecek, mesleğini orta yolunu, manevi bakışını ortaya koyabilecek bir sistematik içerisinde olsun istiyoruz.

Buna ilişkin olarak biz bir rapor kapağı ve dispozisyonu hazırladık. O dispozisyonundaki şartların gerçekten sağlanıp, sağlanmadığının kontrol edilmesi, sonuç bölümünde de fiili durumu, mükelleflerin beyanları arasındaki durum değerlendirilerek ortaya konması. Bu bakış açısıyla raporların şekillendirilmesi önem arz etmekte. Tasdik raporunun ibrazı yapılmazsa ne oluyor aslında söylememiz lazım. 60 günlük bir süre veriyor. Bu 60 günlük süre içerisinde eğer rapor ibraz edilmezse, mükellef tasdik yapılan haktan yararlanamıyor. Bu 60 günlük süreyi verirken de

cezayı kesiyoruz. Ceza her halükarda var, ama istisna şartlarındaki o hak mahrumiyeti için de idare, bir bu durumu tebligatla bu durumu tetikliyor, o 60 günlük süre de önemli. Burayı ayrı bir gözle, ayrı bir bakış açısıyla değerlendirmenizi istiyorum.

Yine konuya ilişkin, 333/11'inci maddesindeki 3'üncü fıkrasındaki belirtilen süre de ibraz edilmemesi, az önce bahsettiğim durumda. 400 bin liradan az olmamak üzere ibraz şartına bağlananların % 5'i nispetinde özel usulsüzlük cezamız var, yani aslında cezası yüksek. Dolayısıyla da buranın mükelleflere iyi anlatılması gerekiyor. Belirli süremiz daha var. Bu gibi uygulama birliğinin sağlanması zaman isteyen bir şey. Ama bunun mükelleflere, özellikle indirim istisnası olan mükelleflere iyi anlatılması lazım. Burada cezalarla karşılaşp, kendilerini zor duruma sokmalarını istemiyoruz. Buradaki rakamların büyüklüğü, belki bir taraftan caydırıcılık fikrini, ama bir taraftan da kurumsal riskini oluşturacak. Yani buradaki cezalar uygulanacak. O yüzden de indirim ve istisnadan yararlanan mükelleflere belki şimdi onun üzerinde çalışıyoruz arkadaşlarımızla beraber. BDP'de sistem üzerinden oluştururken o indirimi, istisna tutarının üzerine geçtiği zaman, bir uyarı, işte 2 milyonluk bir istisnası var mükellefin, sistem bir uyarı verecek, "ibraz şartına bağlanan indirim istisnanız var, bir rapor vermeyi unutmayınız" diye bir uyarı sistemine geçmeyi planlıyoruz. Ve bu beyanname kısmı SMMM'ler üzerinde olduğu için, aslında SMMM'lerle, YMM'lerin ortaklaşa hareket etmesi gereken bir süreçten de bahsediyoruz. Cezalar boyutu bu anlamda önemli. Bu tekniğin aslında bizim bakışımızdaki uygulama esaslarıydı, ama arka plandaki sistemin çalışması, buradaki bakış açımızın ne olduğunu da her yönetim modelini, uygulama sonuçları itibariyle nasıl çalıştığını kısaca özetleyeyim isterseniz.

Bu çerçevede tebliği oluştururken bir tarafta mükellef, bir tarafta idare, bir tarafta da meslek mensubunu koyduk, çok katmanlı bir modelden bahsederek oluşturmaya çalıştık. Bu sistemi oluştururken beyan esası, bu ilkedan, beyan esasına bağlı hüküm kesinlikle korundu. Vergi güvenliği bakış açısıyla bu süreç tamamlandı, ama bunu yaparken de kesinlikle sorumluluk ve dayanışmayı ihmal etmemeye çalıştık. Üçlü bir sacayağı, "beyan esası", "meslek mensuplarımızın sorumluluğu ve dayanışması" ve en nihayetindeki İdare açısından da vergi güvenliliği müessesesi ön planda tutmaya çalıştık.

Tebliğ ne getiriyor? Hangi anlayışı yerleştiriyor? Hangi riski yönetiyor? Hangi davranışı teşvik ediyor?”, sorularına da cevap bulmaya çalıştık.

Bu aşamada aslında cezalandırmada önleyici bir süreç yaşıyoruz. Hem Gelir İdaresi'nin, hem Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı son iki, üç yılda incelemede kolaya kaçıyor. Bizim kendi bakış açımızla gönüllü çalışmalarında on yılın rekorlarını kırmış vaziyette. Temas ettiğimiz mükellef sayısı çok fazla.

Vergi Denetim Kurulu keza aynı şekilde, hem izaha davet vergi incelemesi 100.000'lere yaklaştı neredeyse temas ettiğimiz mükellef sayısı. Ama büyük resme baktığımız zaman, bizim amacımız daha fazla ceza kesmek değil. Daha fazla mükelleflerle temas edip, işte “size şu kadar vergi salacağız” noktasında bir bakış açısı değil. Aslında model, mali idaresi gibi davranmaya çalışacağız. Bu tebliğin çıkışında, temel çıkışımız da bu, cezalandırma gayesiyle değil, aslında müdahale odaklı bir bakış açısında mükellefin beyan esasına tabi güncel riskleri. Mevcut sistemdeki riskleri dikkate alarak, uygulama ihtiyaçları doğrultusunda kurumsal bir bakış açısıyla ortaya koymaya çalıştık.

Sonradan odaklı bir yapı değil aslında bu sistem. Mükellefin beyan esasına dayalı, İdare'nin denetim fonksiyonunu da risk temelli bir yapıyabüründüren biraz daha ikinci bir gözle, üçüncü bir gözle süreci olgunlaştıran bir yapıdan bahsediyoruz.

Şimdi en temel kritik nokta, az önce bahsettiğimiz kısım. Bu tebliğ, indirim ve istisnaları bir hak olmaktan çıkartıyor mu? Bu hakkın varlığını ortadan kaldırıyor gibi gösteriyor. Ama aslında bizim istemeye çalıştığımız şey, yani İdare'nin bakışı “hakkın kullanım koşullarını ispatına ilişkin” bir çalışma. Mükellefin beyan hakkı çok kutsal bir şey, ama kontrollü beyan olması gerektiğini düşünüyoruz. Belge, kayıtlara, ekonomik ve ticari gerçekliğe uygun bir davranış modeliyle istisna ve indirimlerden yararlanmış mı, mükellefler? Dolayısıyla da bizim beyan esastan vazgeçmemiz söz konusu değil. Ama beyan esasını kontrollü beyana dönüştürebileceğimiz bir mekanizma olsun istiyoruz. Hakkın özüne değil, ama hakkın kötüye kullanılmasına karşı önleyici bir sınır çizmek istiyoruz. O sınır çizgisinde güvenlik unsuru Yeminli Mali Müşavirlerimiz ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerimiz olsun istiyoruz. Bu yönüyle tebliğ beyan esasına zayıflatmıyor, ama kurumsal bir güvene, bu bakış açısıyla bir kimliğibüründürüyor. Beyan esastan vazgeçmiyoruz. Vergi güvenlik sistemi

aktif hale geliyor, mesleki güvence de bu sistemin olmazsa, olmazları arasında.

Üç sacayağından bahsetmiştim. Bir tarafta mükellef bakış açısı, bir tarafta Yeminli Mali Müşavirimizin bakış açısı, bir tarafta SMMM bakış açısı, bir tarafta da İdarenin bakış açısı. Bu tebliği bir değerlendirmeye çalışalım. Hep beraber bir soru, cevap olacak ama, en azından bizim konuya bakış açımızı ortaya koymasından, temel üç tane soru. Bunun sayısını artırabiliriz ama,

- Bu tebliği mükellefin beyan özgürlüğünü daraltıyor mu, daraltmıyor mu?
- Tasdik sorumluluğu mükellef açısından ileride bir oluşturur mu, oluşturmaz mı?
- Bu yeni yaklaşımla mükellef açısından ne tür bir davranış değişikliği hedefleniyor? Yani biz gün sonunda mükelleflerden ne tür bir davranış bekliyoruz?

Az önce söylediğim gibi, biz burada hukuki değerini ve güvenilirliğini artırmaya çalışıyoruz. Beyan mükellefin idaresinde verilmeye devam edecek. Beyan mevzuat uyumlu bir şekilde SMMM ile hazırlanacak. Ancak İdare'nin yüksek riskli, yüksek işlemler, artık hangi bakış açısıyla değerlendirebileceğinize göre, burada bir vergi güvenliği mekanizması oluşturacağız ve tasdik mekanizmasıyla bu durumu güçlendireceğiz. Bu yapı mükellefin iradesini içermeden değil, aslında mükellefin iradesini güvence altına alan bir sistem, yani bu bakış açısıyla değerlendirilmesi gerekiyor.

Mükellefe İdari bir yük oluşturmuyor. Buradaki amacımız geriye dönük bir tarhiyat, geriye dönük ceza ve faiz belirtisini de aslında ortadan kaldırmak, yani biz beyanname oluşturuluyor, indirim ve istisna boşuna tartışıyoruz şu an, şartlar sağlanmış mı, sağlanmamış mı? Bilmiyoruz işte.

Vergi Denetim Kurulu tarafından, Gelir İdaresi Başkanlığı bir taraftan mükellefe temas ettiği noktada geçmişe dönük, cezai tarhiyatlar, faizler ortaya çıkabiliyor. Bunun önüne geçebilmek için de aslında beyannamenin oluşturma aşamasındaki ikinci bir gözün, buna farklı bir gözle bakarak, oluşturulma süreci de dahil olarak doğru beyanı baştan teşvik eden bir mekanizma olsun istiyoruz. Bu bakış açısıyla mükellefe aslında ilave bir yük getirmiyor. Yani az önce bahsettiğimiz gibi, 25 bin liralık faaliyetten bahsediyoruz burada, ama büyük resme baktığımızda yarın indirim istisna

şartlarını kaybetmesi mükellefin belki ticari gerçekliğini, ticari hayatını çok zor duruma sokacak, çünkü yüklü bir cezayla karşı karşıya kalacak. Yani işin yaptırım kısmıyla karşılaştığı 25 bin liralık maliyet yaratan, tam tasdik maliyeti düşüldüğü vakit, aslında mükellefin işlev süreçlerini kolaylaştırıyoruz. Bir taraftan da denetim görebileceği bir mekanizmayı tetiklemiş oluyoruz.

Bu yaklaşım mükelleflerde gönüllüğü teşkil eden bir mekanizmaya dönüşmesidir. Yani sonradan ihtilaf odaklı bir vergilendirme pratiğinden baştan güven, öngörülük ilkesini dikkate alarak, herkes kendi beyannamesini ikinci bir gözle oluştursun istiyoruz. Bu yeni bir model aslında.

Uzun vadede mükelleflerin ihtilaf alanlarını azaltacağı için, istikrarlı bir zeminde beyannamesini oluşturacağı için, şartlar çünkü baştan belli olacak. Yönetilebilir bir vergi planlamasını en baştan kurabilecekler. Dolayısıyla da aslında istikrarlı, kurumsal, güveni esas alan, hukuki koruma isteyen mükelleflerin bu işten hiçbir şekilde zarar görmeyeceğini düşünüyoruz biz. İndirim ve istisnalardan yararlanan mükellef grubumuzda biraz daha yüklenim içinde size göstermeyen ve sistemin içerisinde katma değer yaratmaya çalışan mükellef bu. Yani sahte fatura organizasyonu ugraşmayan, işte bir tarafta haksız iade boyutuna girmeyen, aslında indirim ve istisna şartları bir teşvik mekanizması, bu indirimi istisna şartlarını sağlayarak, kendince bir hasılat yaratarak, istihdam sağlayarak, kendince bir katma değer yaratan bir mükellef grubundan bahsediyoruz. Aslında bu mükellef grubunu korumaya çalışıyor. Bu yapılan tasdik işlemleri mükellefleri korumaya yönelik işlemler. Dolayısıyla da konuyu bu bakış açısıyla değerlendirdiğimizde orta ve uzun vadede geçekten kurumsal bir muhasebe alt yapısı olan, kurumsal bir Yeminli Mali Müşavirle çalışan, konuya yaklaşım tarzı açıdan kurumsallıktan bahsediyorum. Orta ve uzun vadede hem sistemi, hem de mali müşavirliği belli bir dosyaya taşıyacak diye düşünüyoruz.

SMMM tasdik açısından konuyu değerlendirdiğimiz zaman, en çok kafa karıştıran yer burası. Aslında bu düzenleme mali müşavirlerimizi dışlıyor mu? Sorumluluğu zayıflatan var mı, yok mu? İnsanlar bu kısmı çok merak ediyorlar. Aslında bu süreçte SMMM'liği burada daha görülür ve sistematik hale sokuyor. SMMM kayıt düzeni doğruluğundan, işlemlerin doğru sınıflandırılmasından, mali tabloların mevzuata uygunluğundan, belgelerin yine aynı şekilde uygunluğundan sorumlu olmaya devam edecek. Burada hiçbir değişiklik yok. Bu sorumluluk sistemin ilk ve kritik katmanı aslında.

Sağlam bir kaydetme süreci, sınıflandırma süreci varsa, ondan sonraki beyanname oluşturma aşamasında, o sağlam düsturun bir unsuru olarak geliyor. Dolayısıyla da SMMM'lerdeki bu sorumluluk aşaması, sistemin en kritik katmanı olarak düşünebiliriz.

YMM tasdiki SMMM'nin mesleki rolünü kesinlikle zayıflatmıyor. Çünkü sağlam ve izlenebilir kayıtlar. Doğru sınıflandırılan, mevzuata uygun hesaplama, YMM tasdikini bir ön şartı haline geliyor. Zayıflayan bir muhasebe sistemi indiriminde sağlıklı bir çalışma da mümkün olmayacağı için, aslında bunları birbirini tamamlayan iki zincir halkası gibi düşünebiliriz.

Peki, YMM'yle SMMM arasındaki ilişki nasıl olacak? Bir hiyerarşi diye baktığımız zaman, bizim tebliğe bakış açısı bakımından bakıldığı zaman, görünen yetki sorumluluk görevi yol ayrımı var. SMMM beyanı ve muhasebe alt yapıyı inşa eder meslek mensubu, YMM'de bu alt yapı üzerinde belirli alanlarda güvence sağlayan meslek mensubu. Yani bu yakın meslekler arası bir rekabet değil, tamamlayıcı ve bir mesleki dayanışma esasına dayanan bir bakış açısı aslında. Dolayısıyla burada, o mesleki dayanışma ve tamamlayıcılık olmazsa, sistem iki taraf için de başarısız olacaktır. Ama bizim bu noktadaki bakışımız sistemin başarılı olacağı noktasıdır. Bu yaklaşım SMMM açısından uzun vadede neyi ifade ediyor peki zamanla? Nitelikli SMMM'nin emeği kesinlikle ayır edilebilir ve değer kazanabilecek bir noktaya gelir. Yani gün sonunda indirim, istisna şartları için alt kayıt açılması, doğru kayıtlarla buluşturulması, sınıflandırmanın doğru yapılması, işte arka planda buna uygun belge ve sistematik muhasebe kayıtlarının oluşması, o kurumsal güvence unsuru olmazsa olmaz'ı haline gelecek. Bu yönüyle tebliğ SMMM'yi sistemin dışına iten değil, tam tersi sistemin merkezine konumlandıran bir düzenlemeyle ilgili taşımaktadır diyebiliriz. Kesinlikle böyle bir hiyerarşinin olmadığını ayırt edebilir ve değer kazanabilirlik bir mekanizmadan bahsedebiliriz, diyebiliriz.

YMM açısından durum nasıl gözüküyor dediğimizde; Yeminli Mali Müşavirler ne mükellefin, ne de daimi temsilcisi, yani aslında temel çıkışımız burası. Yeminli Mali Müşavirler bağımsız çalışmalıdır, ama tam tasdik ihtiyari. Burada böyle bir durum söz konusuydu, bu ihtiyarilik zorunluluğa doğru kaydı, en azından indirim ve istisnalar yönünden. Dolayısıyla YMM, yani bizim beklediğimiz, az önce bahsettiğimiz o kurumsal yapıyı oluşturan Yeminli Mali Müşavirlik mesleği, yetiştirilme formasyonu, sınavlar, bilgi birikimi, hepsini böyle katman katman üst üste

koyduğunuz zaman, bizim Yeminli Mali Müşavirden beklediğimiz mesleki muhakeme gücünü ön planda tutacak, bağımsız çalışacak, vergi sistemine güvence sağlayan kurumsal bir aktör olacak. Ne İdare'nin, ne de mükellefin temsilcisidir. Oradaki muhakeme ve birikim için kritik önem arz ediyor.

Üç ekseninde olgunlaştırabiliriz bunu. Beyan esasını kesinlikle inkar etmiyor, ama beyannameyi güvence üretiyor. Yani o beyannamenin güvencesi Yeminli Mali Müşavir diyebiliriz. İdare'nin denetimini devralmıyor. Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı sistemiyle o mükellefi tam tasdiki de olsa, inceleyebilir, denetleyebilir, görüldüğü ihtiyaç halinde çağırabilir, ama bu denetimin önleyici aşaması olarak düşünebiliriz. Bir de mükellefin beyanı haliyle değil, kurallar bir maddi gerçeği işlem tecrübesini, yani muhakeme gücünü ve bağımsızlığını kullanarak, maddi gerçekliği ortaya koymasını bekliyoruz.

Bu konuda bizim tasdik yönetmeliğindeki 4'üncü madde ve 14'üncü madde önem arz ediyor. Bunları beraber değerlendirdiğimiz zaman, Yeminli Mali Müşavir sorumluluğu aslında bir sonuç sorumluluğu değil, tasdik sürecini alıp toplama ve değerlendirme yükümlülüğü idealinden kaynaklanıyor, yani müteselsil sorumluluk onun sorumluluğu değil, süreç sorumluluğudur. Yani Yeminli Mali Müşavir her ne kadar o sonuncun sonunda düzelse bile, o işlerin gerçekliğini belli bir noktada kontrol etmek zorunda kalacak. O firmayla temas kuracak. O SMMM'yle temas kuracak, dolayısıyla da sürecin aslıyla vazgeçilmez bir unsur olacak. Bu bakış açısıyla mükellefin işlem süreçlerini dahil olmasını, indirim ve istisnalar konusunda da kanıt toplamasını bekliyoruz.

YMM tasdik beyan esasını kesinlikle zayıflatmaz, beyannamelerin her halükarda az öncede bahsettiğim gibi, mükellef veri, ama Yeminli Mali Müşavir kanıtlar ve muhasebeye dayalı beyan esasını korur, yani aslında bu beyan esasının güvencesi Yeminli Mali Müşavirimiz. Konuya bu bakış açısıyla değerlendirebiliriz. Bu konuda bizim tasdik yönetmeliğinin az önceki 4'üncü ve 14'üncü maddelerindeki süreci değerlendirdiğimiz zaman, bir Yeminli Mali Müşavir süreç sorumluluğu alırken, riskini değerlendirecek, buna ilişkin olarak kanıtlar toplayacak ve maddi olayı tespit etmeye çalışacak. İndirim ve istisna şartı sağlanıyor mu, sağlanmıyor mu?

Dolayısıyla bizim açımızdan ekonomik ve gerçek mahiyetin önemi ortaya çıkıyor. Yani bu karşıt incelemelerde de böyle. İndirim ve istisnaların

sağlanması boyutunda da yine bu şekilde değerlendirebiliriz. Emin olmadığımız konularda derinlemesine inceleme yapmamız gerekiyor. Yani sadece SMMM'nin gönderdiği belgeler mükellefin ifadesiyle değil, belgeyle gerçekliğe dayalı derinlemesine bir inceleme süreci başlatması gerekiyor. Dolayısıyla bu tasdiki hani kaba tabirle kaşe olmaktan çıkarıp, denetim haline getiriyor diyebiliriz.

Tebliğimizin indirim kısımlarında bahsetmiştik. Aslında buradaki, Yeminli Mali Müşavirdeki o kritik güvence şartlar sağlanmış mı, sağlanmamış mı? Matrah ve vergi doğru mu, değil mi? Kamu harcamaları gerekçesi yine amaçlara uygun mu, değil mi? YMM yalnızca hesap doğru mu noktasında değil de, hak ve şartlar ekonomik gerçeklikle orantılı şekilde çalışıyor mu, çalışmıyor mu bakış açısıyla aslında doğru mı yanlış mı? Belki biraz düşünüyor, ama bu alan eğer rüştünü ispat edebilirse, yeni alanları da açacaktır. Buna bu gözle bakılmasında fayda var diye düşünüyoruz.

Bu model cezalandırma odaklı değil, önleyici ve çok kapsamlı bir yönetim yaklaşımı. Bunu biz bu şekilde söyleyebiliriz. Türk Vergi Sisteminde gelmiş biz yapıyı değiştirmeye çalışıyoruz aslında, ya da güçlendirmeye çalışıyoruz da diyebiliriz. Beyan esası korunuyor, ama mesleki sorumlulukla beraber kamu yararını artırmaya yönelik, yani bizim amacımız cezalandırma değil, az önce de söylediğimiz gibi o mükellef grubun yaratmaya çalıştığı katma değeri gerçekliğini ölçmeye çalışıyor. Gerçekten fırsat eşitliği ve haksız rekabet boyutuyla bunu değerlendirdiğimiz zaman, kurallara uyan bir mükellefimiz var, bir de kurallara uymuş gibi yapan bir mükellefimiz var. Orta yolda bu mahalde şimdi doğru ve ciddi çalışan mükellef grubun çalışma şeklini, yöntemini, kârını, orta ve uzun vadede mekanizmaları teşkil ediyor. Bu aşamada, bu mesleki sorumluluk bakış açısı. Bu süreçten biz kamu yararı bekliyoruz.

Tebliği tamamlayıcı ve denge esasına dayalı. Üst katmanda SMMM, güvence kapsamında YMM, kontrol kapsamında da İdare'nin olduğu üçlü bir sacayağından bahsedebiliriz.

Bizim ana noktamız şu; Vergi sistemi gücünü yaptırımlardan değil, bilinçli ve gönüllü uyumun temellerle inşa eden yapısından oluşuyor, yani aslında ana sistemi bu. Sistemi entegre ederken, en basitinden bilinçli ve gönüllü grubunu teşkil eden bir mükellef grubundan başlangıç yapabilirsek, yani bilinçli beyanname veren, o beyannamesini oluştururken indirim ve istisna oluşturuyoruz ama, vermesi gereken vergilerin doğruluğunu tartışarak

beyannamesini oluşturan, kayıt dzenini oluşturan bir mükellef grubuna halkayı geliştirebilirsek, bundan sonraki süreçte, çok daha sağlıklı bir alanı sağlayabileceğimizi oluşturabileceğimizi dűřünüyoruz. SMMM her halükarda beyanı ve alt yapısını oluşturan grup olarak kalacak. Bu yapı üzerinde Yeminli Mali Müřavir güvenliği sağlayacak. Sistemde meslekler arasındaki rekabet yerine tamamlayıcılık ve mesleki beyan esasına dayanarak büyüyecek.

Bu birinci bölümümüz. Aslında tebliğ hem arka planda görünen kısım boyutuyla, nerede görünmeyen kısım boyutuyla değerlendirmeye çalıştım. Bizim hem ilgili daire başkanlıklarıyla yaptığımız çalışmalar, hem de arkasındaki çalışmaların neler olduğu duruşuyla böyle biraz hızlı geçtik ama, soru cevap kısmında bunları daha detaylı konuşurum diye söylemeye çalıştım.

İkinci bölümde de dijital dönüşümde Gelir İdaresi Başkanlığı'nın teknik alt yapısını biraz anlatmak istiyorum. Yani bazı bakanlıkların internet vergi dairesi yokken, Gelir İdaresi Başkanlığı "e" dönüşümü başlatmış bir Başkanlık, yani e fatura uygulamaları, e defter uygulamaları, e beyanname uygulamaları, 2000'li yılların başından beri geliştirdiklerini uyguluyor, 2010'lardan sonra hızlanarak devam ettik. Çok geniş ve çok büyük yelpazeye hitap ediyoruz. Bu bakış açısı ve Gelir İdaresi'nin teknik kısmını da anlayabilirseniz, orta ve uzun vadede ne tür sıkıntılarla karşı karşıya kalmayacağımızı, ne tür sıkıntılarla karış karışya kalacağımızı da bu bakış açısıyla görmüş olursunuz.

Gelir İdaresi Başkanlığı e belge, e defter, e beyan ve son aşamada da analiz ve takip yönetim sistemleri ile onlarca uygulamaları yönetmekte. Dijital dönüşümde bu 2024 yılı, yani 2025 yıl biraz kontrollü ama, geçen yılki verilerimiz bunlar, hem veri anlamı, hem de veri tabanı boyutuyla çok büyük bir veriyi yönetiyoruz. Veri alt yapı kısmında 6...401 raporlama modelimiz var. Veri tabanı kısmında 84 sunucu, 572 sürekliliği, 747 terabayt verimiz için 54 canlı yayın tabanımız var.

Gelir İdaresi Başkanlığının yaklaşık 250 farklı kurumdan veri alıyor. Bunu Ticaret Bakanlığı olarak düşünebilirsiniz. Bankalar, ödeme kuruluşları olarak düşünebilirsiniz.

Bir de kendi veri alanımızdan verdiğimiz veriler var. Burada da yaklaşık 135 terabaytlık bir verimiz var. Açık kaynak AWS sisteme geçmeye çalışıyoruz. Bu AWS sisteme geçerken de mevcut sistemi de ayakta tutmaya çalışıyoruz.

Yani hem yeni bir teknolojiyi uyarlıyoruz, şu an Gelir İdaresi Başkanlığı işte TÜBİTAK ve ortak projelerle beraber açık kaynak yazılım diline geçmeye çalışıyor. 36 aylık bir projeyi de tamamlanmış vaziyette. Bu 36 ay tamamlandıktan sonra, çok daha anlamlı, bir durum ortaya çıkacak. Bu da ürettiğimiz kısımlarda bir sürü uygulamamız var. Sadece birkaç tanesini söyleyeceğim. Yani bunu neden söyleyeceğim, bunu neden söyleyeceğimi birazdan parçaları birleştirdiğimde daha net anlayacaksınız. İşte e belge uygulamasını, e fatura. e arşiv, e irsaliye, e serbest meslek makbuzu diye devam eden süreçler, e defter uygulamalarımız var, e beyanname uygulamalarımız var. Hazır beyan, defter beyan sistemlerimiz, iade işlemlerimize ilişkin uygulamalar, ÖTV işlemlerine ilişkin uygulamalar, e yoklama, e tebligat sistemleri, analiz programlarımız, işte hukuki ve vergi tahkim sistemlerini işte data gibi elektronik tebligat sistemlerini gibi, uygulamaları, aslında çok büyük organizasyonu yönetiyor Gelir İdaresi Başkanlığı, çok büyük bir veri alanımız var. Bu verileri anlamlı hale getirip, yapay zeka kanalıyla orta ve uzun vadede çalışmalar üretebiliyoruz, yani bir rutin işlem olarak düşünebilirsiniz bunu, yani gelen evrakımız, giden evrakımız boyutuyla. Bir dijital vergi dairesindeki süreçlerindeki mükelleflere elektronik olarak düşünebilirsiniz. Çok geniş büyük bir yelpazede mükelleflere hizmet ediyoruz.

Gelir İdaresi'nin teknoloji kadrosu gerçekten çok güçlü. Bunu neden anlattım? Ben aynı zamanda hem 3568'ten sorumlu başkanım. Bir taraftan da denetim için izaha davet ve yürürlüğü için çalışmaları, yani denetimden sorumlu grup başkanayım. Bu Türkiye çapındaki izaha davet, ileriye yönelik çalışmaları, bizim müdürlüklerin kanalıyla sağlanıyor.

Bugüne kadar beyanname veriliyor mu? Bunu ilgili kuruluşlar yapıyordu, yokken yani VDK okuma çalışma kağıtlarını genel itibariyle beyanname veriliyor mu? Genel istisna boyutuyla beyanname veriliyor mu? Genel istisna boyutuyla, denetim mekanizmasını bizim müdürlüklerimiz yapıyordu.

Buradaki bakış açımızı, denetim bakış açımızdan da biraz bahsetmek istiyorum. Bu süreçleri olgunlaştırırken kişiyi mal ve hizmetiyle parayı takip edebileceğimiz üçlü bir sacayağı üzerinden alınıyor. Yani gün içinde ister kayıt dışı konulu olsun, ister kayıtlı konulu olsun, ister yasa dışı konulu olsun, ister rant ekonomisi olsun. Nedir işte rant ekonomisi? İşte gayrimenkul sektöründe işte bir çalışma yapacağım düşünelim. Bunların hepsine üçlü sacayağı, yani mükellef gerçekliği, mal bildirim varlığı, para

hareketi gerçekten var mı? sorularını sorarak bu analizleri olgunlaştırmaya çalışıyoruz.

Gün sonunda da bu sistemde bir faaliyet ortaya çıkıyor. Yani geliri harcadığına dair takip edebileceğimiz sistem inşa etmeye çalışıyoruz.

Biz mükelleflerimizi uyum piramidinde davranış ve uyum analizimizle sınıflandırdık. Neden istiyorum? Burası bizim için önemli. Çünkü indirim ve istisnalardan yararlanan mükellef içerisinde bir yerde her mükellef grubunda farklı bir davranış modelimiz var. Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığımız ile Faruk üstadın Başkanlığında ki dairelerden bir tanesi, bir tarafta meslek mensuplarımız var, bir tarafta mükellefler var, bir tarafta da denetim dairesi var. Bu üçünü birleştirdiğimiz zaman fikir, davranış uyumlarını uyuşturduk. Bu piramitte en alttaki mükellef grubumuz düzenli beyannamesini veren mükellefler. Şuradan daha net katman, katman göstermeye çalışayım.

Birinci katmandaki mükellefler, yani piramidin en altındaki mükellefler gönüllü uyuma en yüksek mükellef grubu. Biz bu mükellef grubunun dijital işlemlerini kolaylaştırmak istiyoruz. Dolayısıyla bu mükellef grubunun denetim yükümlülüğünü biraz çekmiş vaziyetteyiz. Burada rehberlik ve yol gösterme hizmetiyle Gelir İdaresi Başkanlığı dijital süreçleri tamamlamaya çalışıyoruz.

Katman ikide, uyum niyetinde olan, ama bilgi eksikliği olan mükellef grubumuz var. Yani özel indirimler sonunda gitmiyor. Mevzuat değişmiş, mevzuat takip etmemiş o mevzuattaki eşitlikten kaynaklı olarak beyannamesini yanlış vermiş ve bu hatalı beyanı uyarı ve sektörel karşılaştırmalarla yine orta düzeyde rehberlik edebilecek bir mekanizmaya dönüştürmek istiyoruz.

Katman üç, bizim aslında izaha davet gönüllü, bir taraftan da vergi incelemesi konusuna giren mükelleflerimiz. Burada uyum seviyesi yüksek; ama bir taraftan da bilinçli şekilde hata yapma ihtimali olabilen yada düzenlemesi yapan, agresif vergi planlaması yapan mükellef grubumuz var.

Şimdi biz burada hedefli denetim planlıyoruz. Şu ana kadar ki çalışmalarımız bu yönde. Gönüllü çalışmalarımız, hedefli denetimler, beyanname revizyonda dahil olmak üzere söylüyorum. Bu gruptaki katman 3'teki mükellefler, ama bu mükellefler gerçekten katma değer yapan mükellefler. Ama kendilerince vergiden kaçırıyor, vergi kaçırıyor. Burada

anlaşmıyoruz. Ama biz bunu cezalandırma bakış açısıyla Yeminli Mali Müşavirliğin taşımak üzereyiz. Bu tebliğde en azından bunu test etmek istiyoruz bu beyan döneminde.

Katman dört de de, kasıtlı uyumsuz mükellefler var. Yani sahte fatura organizasyonları, haksız yerde fatura organizasyonlarına giren, işte sahte iş yapan, aslında gerçekte ciddi olarak mükellef gibi gözüken, ama sahtecilik kapsamında işlem tesis eden mükellef gruplarımız var. Bu piramidin içerisinde aslında üç no.lu fermantasyon. Dolayısıyla her mükellef grubundan farklı bir bakış açısıyla yaklaşmak istiyoruz. Bunu da az önce bahsettiğim sacayağında mükellef, meslek mensubu, İdare bakış açısıyla çok katmanlı bir yer oluşturduk.

Bu üç boyutlu katmanın en alt katmanında SMMM, orta katmanında YMM, en üst katmanından İdare'nin bulunduğu bir bakış açısıyla bu tebliği oluşturduk.

Bizim İdare mekanizması, bunları aslında dağıtmayacaktım, onları aslında toparlamaya çalışacağım, çok konu dağıtıldı gibi geliyor ama toparlayacağım.

Sahte fatura düzenleme, sahte fatura kullanma boyutuyla, bir taraftan da vergi boyutuyla gerçekten görülüyor. Vergi iade boyutuyla gerçekten gönüllü ve çok fazla mükellefimiz var.

Buradaki yükümlülüğü hafifletmek adına Yeminli Mali Müşavirlik mesleğinden, kurumundan yararlanmak istiyoruz diyebiliriz.

Şu son kısımdan da bahsedip bu bölümü de bitirmek istiyorum. Gelir İdaresi'nin teknolojik alt yapısı, mükellef uyum modeli, bu piramit modeli her mükellefe farklı davranış mekanizmasını beraber değerlendirdiğimiz zaman, şuan bizim GİB teknolojide, hem de bizim denetim dairemizde analiz ettiklerimiz var. Genel Müdürlüğünde 25 Aralık tarihi itibariyle Gelir İdaresi bünyesine dahil oldu. Bir daire başkanlığı organizasyonuna dönüştü. Orada da ciddi bir analiz ekibimiz var. Gün sonunda kural bazlı yapay zeka destekli bir denetim modeli dönemi yaşıyoruz.

Gelir İdaresi Başkanlığının güçlü teknolojik alt yapısıyla, entegre veri sistemleriyle, yapay zeka destekleri çıkarabilseydi, sürekli yakından takip edecekti. Yani bu dönem sistemi doğru kullananlar için güçlenme dönemi, sistemi istismar eden, yada tam kavrayamayan açıklama bir yaptırım

dönemi olarak düşünebiliriz. Mükellefle gerçekten doğrudan temas edenler açısından, bence çok farklı büyümenin sağlanabilecekleri bir dönüm başlangıcı. Ama sadece ve istisna indirim şartlarından böyle tasdik gerçekleştirici bakış açısıyla yaklaşanlar orta ve uzun vadede bu yapay zeka kural bazlı çalışma, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın teknolojik alt yapısını beraber değerlendirdiğim zaman buradaki olabilir diye düşünüyorum. Bu arada sorularınız varsa alayım ben, yada beraber değerlendirelim üstat. Nasıl isterseniz. Hani interaktif olsun diye toparlamaya çalıştım. Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, sağolun.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Konular birbirine girmemesi açısından uygun da görürseniz önce bir 49'u halledelim. Sonrasında dijital karşıt incelemeyle de devam ederiz. Bu arada tabii dijital karşıt inceleme tebliğinin hazırlanması süresinde de gerçekten Faruk Başkanımın ve Fatih Başkanımın ve ekiplerinin bize de her aşamada tarafımızla iletişimi olmuştur. O tebliğ birkaç kere gelip, gitmiştir. Ve en sonunda da biz önerilerimizin ve dikkati çektiğimiz hususların tebliğde yer alması ve tebliğin bu vücut bulmasından dolayı da çok teşekkür ediyoruz tabii.

Şimdi tabii sunuma ve karşılıklı soru cevaba devam edeceğiz. Bir konuyu ben bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Arkadaşlar 49 No.lu Tebliğin düzenlemesine şöyle bizim mesleğimiz açısından hayati bir yönü var. Zira malumunuz her tasdik mecburi değil iken, İstanbul'da 25 bin civarında tam tasdik sözleşmesi yapılıyor. İlk kez İdare'nin bir düzenlemesiyle tasdik alanı mecburi hale getirildi. Bu çok önemli kazanım.

Bunun bir hayata bize düşen sorumluluğu, yani yasal mecburiyetin bizi güvenerek ortaya koyduğu düzenleme ve raporlama sorumluluğunun belli standartlara uygun ve layıkıyla yerine getirilmesinin bize yüklediği tecrübe. Zira Başkanım söylediler, 2025 için 3 trilyon olan indirim istisnalar, 2026 yılında en az 4 trilyonlara gelecek. 4 trilyon dediğiniz, bütçenin vergi gelirlerini 3'te 1'i, yani çok ciddi bir porsiyondan ve sorumluluktan söz ediyoruz. Tabii bizde devlet nakit vermeyip, mahsuba gittiğinde, belki biraz daha hani cepten para çıkmayınca daha rahat ya da şey olabiliyoruz ama, mahsuben iadede olduğu gibi, bunu da bir indirimle istisna uygulamasının

da bir YMM gözetim ve denetiminden geçmesinde, kamuda ciddi bir katkıda beklenti içerisinde.

Bir konuya daha, hani belki çok şey de değil ama, Fatih Başkanımın sunumunda da hissettiniz. Bir kelimedede polemiklik yapmayacağım. SMMM camiasında bir kabarma oluştu bu düzenlemeden sonra. Özellikle yılbaşı arifesinde çok ciddi, çok sert, amacı aşan, mesleki ahlakımıza uymayan yazışmalar, durumlar ortaya çıktı.

Halbuki, Fatih Başkanımın sunumunda da çok açıkça ifade etti. Burada tanıdıklarımız da var. Yeşim Başkanım, İsmail Hakkı bey, Cem arkadaş, bundan yaklaşık üç hafta önce Ankara'da TÜRMOB nezdinde YMM ve SMMM Oda Başkanları toplantısı oldu. O toplantıda eksik olmasınlar YMM Odaları adına ben konuştum ve orada da ifade ettim ki, bu iki meslek Türkiye'de olmadık ölçüde birbirini desteleyen, tamamlayan ve adeta birbirini var eden iki önemli meslek ağı.

SMMM arkadaşlarımız muhasebeyi ve beyannameyi tabloları yapacaklar, biz denetim ve tasdik yapacağız. İkimizin farklı fonksiyonları, birbirini tamamlayan farklı fonksiyonları olacak.

Biz SMMM arkadaşların yaptığının güvencesi, denetleyeni ve herhangi bir istifhama yer açmayacak duruma getirilmesini sağlamakla ve tüm mal varlığımızla sorumlu olacak şekilde mührümüzü kullanmakla yükümlüüz.

Hal böyleyken, arkadaşlarımızın köpürmesi yada haksızca bu düzenlemeye karşı bir tavır içinde olması bizi üzmüştür, ama bunu da belli bir nezaketle anlaşılabilirlik anlamında kendilerine ifade ettik. Dolayısıyla bundan sonraki süreçte, biz zaten tam tasdikte olduğu gibi, indirim ve istisnaya ilgili denetime ilişkin çalışmalarımızda yine en büyük desteği ya da paydaşlığı bulacağımız kişiler SMMM arkadaşlar.

YMM tam tasdik kapsamında olanlarda zaten sistem kendi içinde gidecek. Ama burada, bu düzenlemeyle tüm YMM arkadaşlarımız yepyeni bir alanda hizmet sunma ihtimali ortaya çıkacak. Biz o yeni alanda, yeni firmalardaki SMMM arkadaşlarımızın varlığından da güvence hissedeceğiz ve onları muhafaza etme ve onları ekarte etmeme gibi bir tavır içinde olacağımızı da hepimizden beklediğimizi ifade ettik size.

Evet, buyurun üstat. İstirham ederim, şimdi zaten söz verme fazlına başlayacaktık. Uygun görürseniz, her soruya cevap verip ilerleyelim. Şey olayı bana biraz zor geliyor. Önce soruları alıyorsunuz böyle sekiz, on tane, onları tek tek cevaplamaya gidiyorsunuz, olay biraz karışıyor gibi oluyor, uygun görürseniz her bir soruyu cevaplayarak gidelim, tabii uygun görürseniz.

Şu anda soru da alacağız, bir yorumda olacaksa onu da memnuniyetle kayda alacağız, yani sadece soru değil, öneri. Bir üstadın sorusuyla başlayacağım zaten, buyurun üstadım.

VEHBİ KARABIYIK

Başkan teşekkür ederim söz verdiğiniz için. Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı İstanbul'dan bir, Ankara'dan yani TÜRMOB'un eski Başkanları, şimdiki yöneticileri, değerli Yeminli Mali Müşavirler. Genellikle en sonunda konuşmayı adet edindik. Ama burada hemen ilk sözü ben alayım dedim, nedeni var. Ama hemen ifade edeyim, ben ilk defa söz aldım, çünkü bir sevinci ifade edeceğim. İdare'ye ve burada çalışan tüm Oda Başkanlarına, bizim Oda Başkanlarına ve diğer Odalara özellikle teşekkür ederim.

Bu güzel bir dönüm noktasıdır meslekte. Çünkü hepimize yarar sağlamaz belki, mesela yine her zamanki belki büyüklere gidecek bütün o istisnaların çoğu orada. Fakat benim naçizane tespitime göre, çok büyük bir dönüm noktası, bir kere bunu açıklamaya çalışacağız.

1989 yılında bu 3568 Sayılı Yasa çıktığında, o zamanlar iki bölüm var biliyorsunuz, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler, Yeminli Mali Müşavirler, aramızda arkadaşlarımız var şu an birlikte olduğumuz. Yasa çıkmadan önce Serbest Muhasebeci arkadaşlarımız bu konuda siyasilere görüştüler, yasanın çıkışında da buluştular. İfade de ediyorlar. Zaten yeminli olacağımızı bilmiyoruz, Odamızda Yeminli Mali Müşavirlik o zaman rahmetli Turgut ÖZAL ve Maliye Bakanı tarafından çıkarıldı. Ve gerekçesinde bir ihtiyaçtan söz edildi. Yani özetle, Yeminli Mali Müşavirlik bir ihtiyaçtan doğdu, bir anda böyle yok.

Bugün geldiğimiz noktada, Başkan çok güzel söyledi, tam tasdik ihtiyari, bağımsız denetim mecburi, yatırım indirimini saymazsak, orada bir uygulama oldu. İlk defa Maliye Bakanlığı mecburi de tasdik getirdi. Sayın Faruk Başkan söyledi, bu meslek dalı, çok büyük dostluklarımız oluştu sağ

olsunlar buraya teşrif ettiler, teşekkür ediyoruz. Fatih Başkan da aynı onun devamı var. Belki bütün Başkanlık da, İdare'de yukarıdan aşağıya bu durum var bu konuda. Beni asıl mutlu eden budur, o tebliği görmüştük. Kolay değil, bu meslek grubu, özellikle yüksektekilere bu tasdiki getirmek kolay değil, mecburiyeti de getirmekle.

Fakat daha da sonra iyi oldu bizim için, ihtiyari hale geldi. Ama buna rağmen bir talep gördü, yani neden? İş kesimi, iş dünyası bundan fayda gördü. O yüzden de ayakta kaldık. Aksi halde bugünlere ulaşamazdık. Ve Allah'a şükür rüşümüzü ispat ettik ki, Maliye Bakanlığı artık, bize güvenerek hareket edileceğini görüyor, çok önemli. Hani haklı olarak. Yani güvenilirlik zemin olmasaydı, bunu yapmazdı. Demin ifade ettim, çok daha şeyler yapılabilir. Buna dayanarak ilerlenebilir. Bu daha bir adım, önemli bir adım. Bu sistemde yapılan ilk düzenleme, otuz sene sonra, bizim için dönümdür. Buradan maddi olarak ne elde ettiğimizden çok, mesleki kazanım, bulunduğumuz yere yanlış yapıyorsam tartışalım, çok önemlidir. Bulduğumuz yerde meslek kaybetmedi, kazandı, otuz yıldan sonra adım, adım geliyoruz. Bundan sonra sorumluluğumuz var, çok büyük sorumluluğumuz var. Bununla ilgili ne yapmak lazım? Bizim düzenlemelerimiz ne olacak? İdare'den neler isteyeceğiz? İdarecilerimiz hakikaten koşuşturuyorlar. Bunun peşinden tüm YMM camiasını bu ülkenin en önemli kurumu, geleceğin en önemli dayanağı ve en güvendiği meslek olması lazım. Madem ki buraya geldik, ama bundan sonraki hedefimiz bunu yüceltmek olmalıdır.

Ben teşekkür ederim söz aldım, çok teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkürler üstadım. Bugünkü konumuzun gündemi içinde kalma kaydıyla, çünkü bazen Gelir İdarelerimizden böyle üst düzey yönetici arkadaşları seyrek görünce, muhtelif konularda gündem açma eğilimi olabiliyor. Onu en sona bırakarak, bugünkü konumuz kapsamında arkadaşlarımız, soru, katkı yada ifadelerine başlatıyorum. Önce salonda olan arkadaşlarımıza söz verilecek. Bilahare, yaklaşık 500'e yakın bir izleyici kitlemiz var. Sonradan zoom'a katılan meslektaşlarımızdan soru yada katkılarını alacağız. Ama mikrofonda olmanın avantajıyla, ilk soruyu sorsam diyorum ben. Hatta Fatih Başkanla da konuyu konuştuk.

Bu düzenlemede yurtdışı, yada uluslararası asgari Kurumlar Vergisi uygulamasına dair bir açmaz var. Siz kapsama aldınız ama, hesaplanması ve yapılabilirliğinde bir sanki imkansızlık gözüküyor gibi, bunu bir değerlendirme durumu olabilir mi diye başlayalım Faruk Başkanım.

FARUK GÖZÜBÜYÜK

Teşekkür ediyorum. Bu SMMM meselesi var, vesair konular, onu da bir kere daha belirtmek isterim. Tabii ki hiçbir meslek mensubunu birbirinden ayırmıyoruz. Herkesin görevleri belli zaten. Bu yaptığımız çalışmayla, yada fevri davranışlar, eksik bilgilerini zaten biliyoruz. Aslında beyanname imzalama konusu noktasında bir sıkıntı yok. Yeminli Mali Müşavirlerimiz bu sınırlı tasdik ve beyanname gönderme gibi bir durumları yok. Dolayısıyla bu aşamada geriye gidiş yok yasa itibariyle

Yeminli Mali Müşavir işlerini yapığı için, buradan mükelleflerin tam tasdike kayanlar, yeni bir düşünce beyanname gönderebilir. Farklı taraflar var ama, biz şunu istiyoruz yani Odalarımızda, burada mutlulukla ifade edebiliriz. Yeminli Mali Müşavir artık beyanname imzalamak istemiyor. Yeminli Mali Müşavir görevi bellidir. Yeminli Mali Müşavir tasdik işlemi yapacak, SMMM'ler muhasebe yapıp beyannameleri gönderecek, İşlem bu. Şu anda düzenlememiz, özellikle Yeminli Mali Müşavir Odalarda riskli zaten, o düzenlemeyi kaldırarak, genel alanlarda netleştirmeyi gayret edeceğiz. Burada tüm meslektaşlarımızın etkisinden kendi uzmanlık alanlarında ayrı ayrı istifade edeceğiz, onu ifade edeyim,

Tabii ifade ettiniz, altını çizdiniz, hakikaten bu zamana kadar Yeminli Mali Müşavirlik mesleği üstadım altını çizdi, Ankara'da bu toplantıları uzun yapmıştık. Daha sonra İzmir'de de yapacağız. Sonra Anadolu'da da meslektaşlarla beraber olacağız inşallah. Oralarda da istişarede fikir alışverişinde bulunacağız. Hakikaten ilk kez zorunluluk var. Bunu ilk kez dile getiren, yaptık, ama bu gözle hiç bakmamıştık. Sakıp üstat sağ olsun Ankara'da "ilk zorunluluk budur" demişti. Hakikaten de her şey tamamen tercihe dayalı bir düzenleme, ama bu saatten sonra bu zorunlu olarak devam edecek inşallah ve bundan da istifade edeceğimize inanıyoruz. Buralarda da mesleğin ciddi kazanımı olduğunu düşünüyoruz. Tabii kamunun yararı da buna paralel olarak gelecektir diye bekliyorum.

Asgari Kurumlar Vergisiyle ilgili yurtdışı bağlantılı, yurtdışıyla alakalı, orada sıkıntı var. Bilginin toplanmasıyla ilgili bir süre sıkıntısı var. Gelen

bilginin sağlığı konusu var. Bunlar tabii hepsi Şu anda. Buna ilişkin ilgili birimlerle konuşacağız, yani burada nasıl geliŐme, ne yapabiliriz, bizler işin de, sizler işin de, ũlke işin de asgari Kurumlar Vergisi, asgari Kurumlar Vergisi uygulamamız yeni zaten, dolayısıyla burada birtakım sıkıntılar yaŐayacađız. Bu Ankara'nın da gündeme getirdiği, buradaki ũstatlar da ifade ettiler. Bununla ilgili geliŐmeler yapacağız. Bu zorunluluk kapsamını nasıl geniŐletebiliriz? Veya nasıl uygulanabilir? Onlara bakacağız artık. Gündemimizde ona ilişkin ne varsa yanında olabiliriz, Önemli olan bu kriterimizde Önemli olan ilişki Şu anda bir geliştirme yapmamız gerektiği ortada, bunu da beraber geliŐtireceđiz inşallah.

BAŐKAN A. MŪFİT ERKARAKAŐ

Çok teŐekkũrler Başkanım. Evet, burada salonda bulunan arkadaŐlarımızdan soru yada katkı vermek isteyen? Bir de tabii arkadaşlar kendilerini takdim ederlerse konuşurken. Buyurun.

.....

Yeminli Mali MŪŐavirim. Odamızın BaŐkanlıđına ben, Gelir İdaresi BaŐkanlıđına bŕyle bir ortam iŐin ben de teŐekkũr edeceğim. Sayın Faruk BaŐkanı dinlerken aŐıklamada bulundu. Vergi harcaması, vergi gelirlerinin %3'ũ, aslen yanındakilerde dolaylı vergiler var iŐinde. Dolaysız vergileri dŕŐũnũnce ,

BAŐKAN A. MŪFİT ERKARAKAŐ

% 3 olur mu? Yani vergi gelirlerinin 3'de 1'i mertebesinde indirim istisna var. Önemli bir pozisyon diye konuştum.

.....

.....dediniz de, hani vergi tamamen bŕtŐe gelirlerinde ne olduğunu bilmediğim işin, o zaman dolaylı vergiler iÇinde sayın başkanım.

BAŐKAN A.MŪFİT ERKARAKAŐ Vergi gelirleri, dolaylı, dolaysız diye ayırmadım, ama,

.....

Üstat dolaylı vergileri çıkarırsan, orada dolaysız vergilerin büyük bir kısmına isabet edilen kısım, istisna kapsamında yer alıyor. Onu anlatmak istiyorum.

BAŞKAN A. MÜFİT ERKARAKAŞ Doğru, doğru, şimdi anlaştık.

.....

....Yeminli Mali Müşavirler bakımından olumlu bir adımdır. Fakat ben vatandaş olarak, eski bir vergici olarak, hani vergi gelirlerinin bu şekilde vergi harcaması yoluyla erozyona uğratılması, tabii Gelir İdaresi'nin yetkisine Maliye Bakanlığı yetkisi olabilir.. ama, bir de böyle çok bölük pörçük, o kadar vergi indirim istisnamız var ki, artık birbirine karışıyor. Bir de kamuda çalışırken arkadaşlarla ilgili bu kısım incelemelerde, esasa uymalıyız. Yani inceleme gelmiş bu konuyla ilgili, fakat bazı şartlar yerine gelmiş, bazı şartlar yerine gelmemiş ve incelemede de şu ortaya çıktı. Bu istisna ve indirimler, sizin elinizde bu belgeler vardır, verirler. Çoğu açıklamaları yerine getirilmedi. Şartlara uyulmamış. Bunu bilgilerinize sunmak istedim.

İkincisi, yurtdışına verilen hizmetlerle ilgili, Kurumlar Vergisi 10'uncu madde. Bir de Kurumlar Vergisi 89/13, tam emin değilim, Şimdi kanunun kendisinde, bu iki kanunun da kendisinde sekiz, on tane gelir unsuru var, hizmet sayılmış. Fakat bu 49 No.lu tebliğde sadece dört gelirimiz , eğitimler, sağlık hizmetleri gibi, bu dört tane bildiğim kadarıyla, Şeydeki yorumlara baktığım zaman, bu konuyla ilgili yazı, görüş belirten arkadaşların, bu tamamını kanunda sayılan, gelir unsurunun kapsamda olduğunu, olması gerektiğini, sınırlı tasdik kapsamı, bu hakikaten böyle mi düşünüyorsunuz? Eğin bunlar istisna kapsamında, yani rapor 49 No.lu Tebliğin içine girmiş oldu. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Sağolun. Evet, Fatih Başkanım.

MEHMET FATİH ÖZMEN

Şimdi biz bu çalışmayı yaparken, az önce bahsetmiştim. Hem de bütçe büyüklükleri açısından, hem de vergi gelirlerinin, vergi harcamaları boyutu ile beraber değerlendirdiğimizde, oradaki rakamların büyüklüğü kapsamında değerlendirerek başlamıştık. Dolayısıyla da bu erozyona uğradığını düşündüğünüz kısım, bir kontrol edilmesi gerektiği, hem fikiriz.

Birinci bölümle alakalı İdare'ye katkınız teşekkür ederiz. Yani aslında aynı noktadayız, diyebilirim.

İkinci aşamada da bu gelir yönetimi yeni daire başkanlıkları olgunlaştırdığımız bir şey, yani karşılıklı beyannamelere bakarak hangi indirim ve istisnalar oluş noktasında, sadece kullanayım, istisnasında da yani hepsi yok. 5/1-d istisnasında da her şey yok. Bunda da her şey yok. Sadece hangi satırda olacağı tebliğde tablo olarak koyduğumuz kısımda açık yazıyor. Yani bu hizmetler biz şu an tam tasdik raporu yada işte özel amaçlı rapor bekliyoruz. Onun haricindekiler bu fazla değil, belki bundan sonraki fazla olabilir. Oradaki mükellef grubunun büyüklüğü, işte bu ücretleri ödeyip, ödeyemeyeceği, vergi yükü, hayatta kalmaları, yani bir sürü faktörü bir anda değerlendirdiğimiz zaman, ilk etapta belli bir ölçөгünü mükellef grubunda bu çalışmanın olgunlaştırabileceğini düşündüğümüz için, sadece burada sayılanlar üzerinden işlem test edilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

.....

Çok teşekkür ediyorum. Çünkü çok büyük bir bilgi kirliliği var, o anlamda.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkürler. Burada bir el kalkmıştı sizden önce, buyurun üstat.

ŞÜKRÜ AYDIN

Yeminli Mali Müşavir mesleği ve her ne kadar indirim ve istisnalarla ilgili, tasdik raporu yazılması olmak üzere, çok dikkatli olduğumuz zaman, sadece indirim ve istisnalara etkisinin olmadığı için. Bu ise, tam tasdik raporunda dahi olmayan bazı içerikler var Yani yazılan tasdik raporunun beklenen rapordan bahsetmiyorum. Yani Maliye Bakanlığı'nın ikinci rapordan bahsetmiyorum, ama yazılan ona gelen raporlardan bahsediyoruz. Şöyle tebliğin 5'inci maddesi, 10'uncu maddesi, 12'nci maddelerinde, A – B – C fıkralarında. Mükellefin hasılatının doğruluğu, üretim analizleri, harcamaları, maliyet oluşumu gibi, kullandığı belgelerin gerçeği yansıtip, yansıtmadığını, onların geciktirmesinin gerektiği ile ilgili. Bu çok yapamayan insan var. Tam tasdik raporlarında dahi çokBu detaylar doğrudur, başarıdır, yeni bir potansiyel yaratmıştır. Umarım Anayasa Mahkemesi iptal ettirmez. Ben şunu sormak istiyorum Dediğim hususlar zorunlu mı? Yani üretim, analitik incelemedeki, yani hasılat doğruluğu, yani

orada belirtilen ticari kazancın doğruluğu araştırılıp değerlendirilmek zorunda mı? Eğer bu yapılacaksa, bu hizmet daha da enteresan tasdik hizmeti haline dönüşmüş demektir.

Teşekkür ederim.

MEHMET FATİH ÖZMEN

Bende teşekkür ederim bu soru için. Şimdi bu 12'nci maddenin incelemenin amacının alınırken, aslında şöyle bir ifademiz var. "mevzuat hükümleri nedeniyle bu konuyla sınırlı olmak üzere matrah oluşturan unsurların doğruluğunu araştırmak, tespit etmekle ve sağlamak" yani ana fikir bu bağlamda. İşlemlerin doğruluğunu sağlamak, araştırmak ve sağlamaktır. Mükellef bunu yazarken bunu örnek olarak veriyoruz aslında. Buradaki temel çıkışını söyleyeyim, ekonomik gerçek, yani maddi gerçek. Beyan edilen tutarla, arka plandaki işlem süreçlerinde ortaya çıkan bir şey, aynı şeydir. Ben günün sonunda ödenmesi gereken verginin doğruluğunu araştırıyorum bir taraftan, bir taraftan da indirim ve istisnaları kontrol etmeye çalışıyorum. Bu mekanizmayı beraber düşündüğüm zaman, belge doğruluğu bizim için olmazsa, olmaz. İstisna indirim şartlarının uygunluğu olmazsa, olmaz. Dolayısıyla oradaki gerçek maliyete ulaşmamız gerekiyor. Zaten tam tasdiki olan mükellefler de alanı açıyoruz, yani sizlerin bu yanlış anlaşılabilir ama, mükelleflerin tam tasdik yapması, kendini güvence altına alıyor, mekanizmayı da tehdit ediyor.

.....

Ama Yeminli Mali Müşavir açısından da bu çok önemli, şimdi yani Yeminli Mali Müşavir bu konuda inceleme yapacaksa, o tam tasdik sözleşmesi olmasını gerektirmiş. Sadece ben matraha, SMMM'nin sorumluluğu da var burada. SMMM'nin hazırladığı beyannamenin istisna, bir takım faturaları kayıt dışı bırakmış, onu araştırıp, bulabilirsiniz ama, faturaların bir kısmı gerçek dışıysa ben bunu nereden bulacağım ki? Tam tasdik incelemesi, inceleme yapmıyorsunuz. Karşıt inceleme yapmam lazım. Karşıt incelemenin belki şu anlamda olması doğru istisna konusuna konu olan işlerle ilgili karşıt inceleme yapılması tamam, gerekli. Tebliğ kapsamında olmalı, ama mükellefin belirttiği beyan ettiği kazancın tamamı, üretimden, hasılatından, maliyetine kadar araştırılması gerekirken,

MEHMET FATİH ÖZMEN

Burada belirtilen örnek var. 5/1-.... istisnasından yararlanan bir mükellef için, tüm ticari kazancın doğruluğunu araştırmak uygunluk denetimi aslında. Bu konuyla sınırlı diyoruz yani, bu konu ...,

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Çok özür dileyeyeceğim, bu konu herhalde ana şeylerden biri, 49'uncu tebliğın, 12'nci maddesinde, "Yeminli Mali Müşavirlerin müteselsil sorumluluğu" başlığı altında 2 No.lu, ben dedim. Yeminli Mali Müşavirin yapmış olduğu incelemenin amacı, istisna indirim ve uygulamaları, ilgili mevzuat hükümlerine uygunluğu ile bu konu ile sınırlı olmak üzere, vergi matrahını oluşturan unsurların doğruluğunu araştırmak. Yani orada olay, sizin yaptığınız indirim istisnanın tekabül ettiği kısımla sınırlı. Dolayısıyla olayın bütünlüğünden değil, algı da bu, niyet de bu, 12'nci maddede bu son derece açık.

Ben size Őunun için hak veriyorum üstat; Ben bu tebliği okumaya başladığımda üstat, hatta notlarım var üzerinde, "bu tam tasdik" diye not almıőım üstüne, okuduğumdan algıladığım. Fakat Tebliğın 12'nci maddeye, yani 5'inci sayfasına gelip de, o şeyi okuduğumda, buraya yıldız koymuőum, "bu durumu açıkladı artık" demiőim.

Burada algı da o, kamsam da o, dolayısıyla tam tasdikte aşan bir sorumluluk yada ona benzer bir sorumluluk durumu söz konusu değil. Konuyla sınırlı bir yükümlülüğümüz.

Arkadaşlar çok özür dilerim,

İBRAHİM AKTAN

Çok önemli bir konuyu tespit ediyorsun üstat. Biz aslında, üstelik mükellefle yarıőıyoruz. Raporlar geliyor, görüyoruz burada. çok doğru. Kurumlar Vergisi Beyannamesi bana göre bir istisnası var, tam tasdik de yok. Ne yapacağım ben? O tam tasdikın teşvik belgesi vardı. Hataları vardı. Onlara bakacağım. Ama buradaki şey tam onu söylemiyor. Denetim elemanı diyor ki, "önce bu ticari kâr doğru mu", önce bunu bul, ondan sonra gel bu istisnaları incele, asıl problem odur yani. Tam şey doğrudur üstat onun üzerinde çalışması lazım diyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkür ederim, peki. Valla biz aslında sayın Başkanla arkadaşlarla tam tasdikin mecburiyeti üzerinde çalışıyorduk. Çıkış noktamız da buydu aslında. Fakat olay, kısmi tasdik. Aslında olay, tam tasdikin mecburi olmasına doğru gidiyor, bu da onun bir ara istasyonu, ara hazırlığı gibi, bir ısınma alanı gibi, o yüzden bu konuda hatta düşünülecek bu algılamalar oluyor, yapacak bir şey yok.

Evet, İbrahim bey sizden önce el kaldırmış. Hani ben burada hakkaniyeti sağlamaya çalışıyorum. Evet İbrahim bey.

İBRAHİM AKBAYRAK

Öncelikle indirim ve istisnaların tasdik kapsamı alınmasına teşekkür ediyorum. Ancak indirim ve istisnaların yazımı konusunda, yani bu istisna ve indirimler bazı alanlarda gerek kalmıyor. Gerek tabiliğimde net tabii ki ilgilendiriyor. Nakdi sermayede, burada normalde bir analitik hesaplama yapıyoruz ya, % 50 alıyorduk ya, eğer yatırımcı varsa, eğer bir makine aldığımız 6.25 falan ödüyoruz. Bakın burada ben bir sermaye artırımını yapmadan öneri teşvik belgesi aldık veya sonradan aldık. Bu parayı sürekli bir banka hesabında tuttuk mu? Aldığımız makineye mi? Hayatın normal akışına göre, sermaye yaptık, bankaya koyduk. Veo para geliyor veya bankada matrah artırımına kadar durmaya biliyor. Bu tür alanlarda inceleme elemanlarının yani müfettişlerimizin tespitleri var. Bu yüzden indirim ve istisnaların, kanunla tebliği uygulamaların bir kere inceleme elemanlarının netleştirmeleri gerekiyor.

İkinci nokta, 32'ye bakın bu alanda rapor yazmamız çok zor. Diyor ki, "malijetleri karşılaştır, hasılatları bilin, tekdüzen muhasebe düzeninde ihracatın ve yurtiçi satışların ayrı ayrı takip edildiği mizanda göremiyoruz. 32'ye göre yapmam için, yani biraz zor olacak bu. Mizan içerisinde bunun ayrı ayrı bahsedilmesi gerekiyor. Malijetleri birbirine denkleme gerekiyor. Bu noktalarında bu malijetleri puanlarken nasıl bir şeyle gideceğiz. Yani bunun bir açıklanması, ya bir iç yönergeyle, yada tebliğin altında bir düzenlemeyle, üçüncü bir düzenlemeyle, bunu da netleştirmemiz gerekiyor. Buradaki rakamın, yani 200 bin vergi indirimi bayağı düşük. Faruk üstadın başta söylediği 3 trilyonluk vergi harcaması emin oluş şu anda trilyondan büyüktür. Yani şu anda bu 32'ye göre rapor yazmak biraz zor olacak kanaatimce. Şartlar çok net, o yüzden istisna ve indirimleringerektiyor. Yani inceleme elemanlarının veya raporların şekillendiği alanları netleştirmek gerekiyor, teknik yönüyle daha çok.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Ben burada bir Şeyi anlamadım. Üstat YMM'ler yazmayacağı için mi? Yani 3 trilyon 2 trilyona iner gibi bir Şey nedir İbrahim bey. yazan birileri çıkar. O yüzden asıl olan gerçekliktir. Yani .4 trilyon istisna olacak kadar o yazılmayacak, o zaman birileri yazacak.

Evet, buyurun.

ŞENOL ÇUDİN

Teşekkürler, herkese teşekkür ederiz. Emeği geçenlere teşekkür ederiz. Yeminli Mali Müşavirin yüzünü görmeyen bir sürü mükellef var. Şimdi tabii bunlar süre açasından baktığımız zaman, iş yükü açasından baktığımız zaman Nisan, Haziran, zaten tam tasdik raporunu zor yetiŐtiriyoruz ve dolayısıyla ilave iş yükü geldiği zaman, bu süreci de iş yükü kaldıramayabiliriz. Hani dijital ortamı da, yapay zekayı da kullanamıyorsak, yani bu iş yükünü kaldırmamız zor olabilir yani, süre açasından raporların İdare'ye teslimi açasından ilave süre konursa tebliğe çok iyi olur diye düşünüyorum.

Bir de tebliğe bazı istisnalar ile ilgili olarak devam eden, yani istisna farklı gelecek yıllara taŐınan istisnalar var. Yani özkaynak çekilip, çekilmediği gibi, biz Şimdi ne yapıyoruz? Bunun raporunu yazıyoruz, evet tamam. özkaynaklara kalacak, bu istisna geleneği, yani istisna Őart takip eden yıllara sirayet ediyor, Şartlar korunup, korunmadığı açasından, bu kadar benim söyleyebileceğim. Dijital dönüşümle ilgili olarak konuşursak onunla ilgili olarak da bazı Şeyler söyleriz.

MEHMET FATİH ÖZMEN

Şimdi tabii son konuşmacılar, son soru arkadaşlar Şenol bey tabii Şimdi istisna, 49'la ilgili, her indirim ve istisnada olması gereken, hani Şu gri alanda Őudur, buraya çözüm getirin falan gibi iddiada değiliz. Böyle bir Őeyde zaten çok mümkün değil ve dolayısıyla bunlar bu tebliğin konusu değil. Ama bununla ilgili, Ankara'da da benzer sorunlar, gri alanlara ilişkin tespitler yapıldı. Bunu Şöyle çözelim. Bunların hepsine teker teker cevap vererek geçmek mümkün değil. Şöyle yapacağız. yapalım yada uygun görürseniz. Yine bu konularla ilgili arkadaşlar taleplerini alalım. Bizler Yeminli Mali Müşavirler Odası kanalıyla gelsin bu talepleri, biz İdare'nin

tabii biz sadece kendi açımızdan cevap veririz. Ama bizim mevzuata yön veren ve bu işte sorumlu olan arkadaşlarla, onlarla da paylaşmak suretiyle, tamamlamaya çalışalım.

Sizin söylediğiniz şeyler çok bağlayıcı değildi. Bir kere biz kendi katkımızı, kendi yorumumuzu sunarız. Ama bu yorum sadece kendi kişisel fikriniz noktasında kalır. Ancak bunu yazılı hale getirirsek, yani Odalardan topluyorum, aslında asla böyle bir şey karar verince İstanbul, Ankara ziyaret edip, Odalara böyle bir uygulamaya yönelik, mevzuatı yönlendirmesine ilişkin, hep beraber ilişkin soru vardır alırsak, yani gri alanların tespitine ilişkin, onları beraberce değerlendirip, topluca, davranış olarak İdare böyle düşünüyor şeklinde karşılıklı olarak bu konuyu halletmeye çalışalım.

Şimdi konuya iş yükü olarak bakarsanız zaten, doğru cevap olarak bakmayız. Sanıyorum Şenol beyin böyle bir ifadesi oldu. Biz bunu iş yükü getirsin diye yapmıyoruz. Bu öne almak, öyle bakılmasını, kişisel takdiriniz, onu biliyorum ama, öyle bakılmaması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkür ederim. Şimdi Şenol bey birebir konuşma anlamında değil ama, benzer kaybı var mı, olabilir. Sürenin yetişip, yetişmemesi, Oda'nın, İdare'nin şeyi olmasa gerek. Yani bu çok öznel senin şartlarından kaynaklanan bir durum da olabilir. Dolayısıyla bir düzenleme oldu yetişip, yetişmedi, ve zaman siz ya organizasyonunuzu büyüteceksiniz, ya da o işi kabul etmeyeceksiniz, Dolayısıyla bu işi yapan yapacak, yetiştiremeyen, yetiştiremeyecek, bunların sorun olmaması gerek diye düşünüyorum. Evet, üstat buyurun.

YAHYA KIZILGÖK

Tam tasdik konusundan bahsetmek istiyorum. Tam tasdik zorunlu olamaz. Neden? Normal hallerden. Şayet İdare bir hak veriyorsa, mükellefte bu haktan yararlanmak istiyorsa, mükellef de zorunlu olabilir. Zorunlu olmasına karşıyım.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Peki, teşekkür ederiz. Evet, sıra Mustafa beyde.

MUSTAFA TAN

Öncelikle Faruk üstadımız, Fahrettin üstadım, Defterdarımız, değerli grup müdürümüz Fatih üstadımız teşekkür ediyorum.

Kısmen katkı, kısmen de sorum olacak. Öncelikle bu önemli bir hamle. Mesleğimiz açısından, mükellefler açısından önemli bir madde. Bu istisnaların dört büyük kontrol mekanizmasından geçmesi denetim açısından çok kıymetli.

Üstatlarım bahsetti. Vergi mevzuatını ciddi anlamda indirimler boyutuyla tekrar bir elden geçirdi. Değerli meslektaşımızın söylediği gibi, katkı olarak o da şu; Aslında bunu çözecekse İdare değil, yani Gelir İdaresi Başkanlığı değil, biz meslek mensuplarıyız. Bir mükellef bizden tam tasdiki istediğinde, biz hangi geçerli, önce onu öğrenmemiz lazım, yahut incelememiz lazım. O da nedir? Gayrimenkul satış kazancı istisnası yada satış kazancı istisnasına vereceğimiz emekle, rapordaki emekle, indirimli Kurumlar Vergisinin yapacak olduğu iş aynı değil. Ama konusu aynı, hesaplama tablosu aynı, ama işgücü anlamında, bu aynı işgücü demek değildir. Bugün Kurumlar Vergisi kapsamı alanında bir çok faaliyet birbirinin içine girmiş vaziyette. bunların ayrıştırılması gerekiyor. Sırf bu ayrışmada birçok dağıtım harcamaların, yani Yeminli Mali Müşavir incelemesi ve buna göre indirim miktarının ve zamandan doğruluğuna kanaat getirmesi gerekiyor. Yani nakdi sermayenin ve tasdik de, gayrimenkul satış kazanca, işletmedeki satış kazancı geçiş dönemi için söylüyorum, yanlış anlaşılmasın. Bunlarla ilgili tasdik yapmak basit, ama diğer taraftan değerli meslektaşlarımız kalın harflerle altını çiziyorum, çok dikkat edin bu bir tam tasdiktir.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Evet sayın Başkanım.

FARUK GÖZÜBÜYÜK

İnceleme elemanı zaten gerekli değerlendirmeyi yapacak. Zamanla da biliyorsunuz farklı, farklı alanlar olabiliyor, farklı değerlendirmeler de normal. O yine devam ediyor olacak, yani klasik sorunlarımız yine devam ediyor olacak.

İzaha davette de şu var, yani artık çalışıyor. O senaryolar birtakım varsayımlar altında üretiliyor. Bu varsayımlarla ilgili, izaha davet sorunlarımız bitti. Zaten bir Yeminli Mali Müşavirimiz konuyla ilgili tasdik yaptıysa, zaten bizim senaryolara takılsa bile, onun izahı oluyor mesela. O yüzden hani bu konularda olmadığını değerlendiriyorum. Bizim derdimizde

bu yani, neticede indirim istisnadan faydalanıyor, geliyor, ifade ediliyor. Buna ilişkin ben sorsam bile izaha davet, yani bu şu demek, bizim açımızdan, kamu zihni açısından bakıyorum, “evet ben bu istisnadan faydalanırım gereken adamım ben demek”, biz bunu anlıyoruz. Bundan Yeminli Mali Müşavir ne anlıyor. Aslında resmin büyük bir kısmıyla baktığımızda, ters bir durum yok. Şunu istiyorsa eğer Yeminli Mali Müşavir “ben yapmış olduğum tasdik veya incelemeyle ilgili kimse bir şey sormasın, şu anda o dönemde değiliz, Ama belki daha ileride sormama noktaya kadar gideriz.

MUSTAFA TAN Küçük bir şey sorabilir miyim?

FARUK GÖZÜBÜYÜK Tabii buyurun.

MUSTAFA TAN

Yani yanlış anlaşılmasın, buradaki amacın, biz bu raporu yazdık, buradaki hesap sormak değildir, yanlış anlaşılmasın. Yani bir rapor yazdık diye, hesap sormasın demek değildir. Buradaki olay şu; fiili durumda izah davetine geldiğinde, bu tarz konularda izaha davet komisyonları yaklaşımı şu; Bu çok detaylı ve araştırmayı gerektiriyor. Bunu ancak incelemeli bir teslim verecek, incelemeye gerek olmuyor.

FARUK GÖZÜBÜYÜK

Şimdi izah varsa zaten sıkıntı yok. Makul, mantıklı bir izah varsa, bu şey değil. Zaten Gelir İdaresi Başkanlığı olarak bizim yapmış olduğumuz izaha davet konularıyla alakalı birkaç konu da spesifik konuda, bir, iki şeyler yaptık. Onun dışında bizim genelde izaha davet konuları tırnak içerisinde “bazen hatalar, eksikler, noksanlar da önemli olabilir” Çok spesifik alanlarda, işte bir sağlık durumu istisnası vesair gibi şeyler var. spesifik bazı şeyler denedik. Hakikaten izah konusunda bizim taşradaki arkadaşlarımız ayırda ama, inceleme gerektiren işler de oldu, dediğiniz doğru. Ama o çok böyle bizim yapmış olduğumuz işlerin içerisinde % 3’üdür, 5’idir, çok böyle fazla değil onlar. O yüzden biz hani Gelir İdaresi Başkanlığı tarafındayız. İzaha davet konuları, daha böyle beylik konularla ilgili yapıyor. Dolayısıyla orada çok çalışılacağını sanıyorum. Ama VDK tarafından getirilmiş olan inceleme konularıyla ilgili denk gelebilir. Orada gerekli izahlar yapılır diye değerlendiriyorum.

İBRAHİM AKTAN

Mükellef gelecek diyecek ki, "...şunu yap..." diyecek falan, sen de "...biraz daha fazla vereceksen, ver, vermeyeceksen orada benden olacak" biz böyle yapacağız. ...çok fazla düşünmeye gerek yok.

Çok teşekkür ediyorum. Çok verimli bir çalışma izaha davet doğrudur. Sayın Başkan da söyledi zaten, bu belki de 15 senelik bir olaydı. Müşteriye bir şekilde bugün Allah büyüktür.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Sağolun. Evet, İbrahim Başkanın da söylediği gibi, bu olay tam tasdikin önünün açan bir olay. Dolayısıyla da sevgili meslektaşlar, bence siz bu argümanlarla, bu yeni mükellef arkadaşları mantıklı bir şekilde tam tasdike davet edin. Değil mi Başkan? Yani burada on vereceğine kısmi tasdik için, işte 15, 18 olsun, her şeyi yapalım ve YMM'nin koruyucu, düzenleyici şemsiyesinin altına girin bir çok mükellefin zaten mantıklı yaklaşacağını düşünüyorum.

Ekрана daha süre düşmedi. Bize sürekli şeyler gidiyor Başkan. Ben bunları size aktarayım. Şimdi Faruk Başkanımın dediği husus için ben bir vurgu daha yapmak istiyorum. Burada bir takım konuları konuşacağız ama, aydınlanmayan, kristalize olmayan, aklınıza gelen her sorunları lütfen bunu Odamıza yazılı olarak bildirdiğinizde, mesaj olarak bildirdiğinizde, biz onları klase ediyoruz ve derhal Fatih Başkanıma ve Faruk Başkanıma iletiyoruz. Onlarda gereken hassasiyeti gösteriyorlar. O yüzden konu bugün bitmese de, buradaki soruların hepsi karşılık bulmasa da, yada bazı arkadaşlara sıra gelmese de, şu anda çünkü üç sayfa oldu. izleyen zoomdan gelen sorular. Bunların her birini iletiyoruz ve gerekli şeyleri de açıklamamıza koyun ve web sitemize koyuyoruz.

Evet burada, eller vardı. İsmail Hakka GÜNEŞ BEY buyurun.

İSMAİL HAKKI GÜNEŞ

Teşekkür ederim. Sayın Başkan, saygıdeğer Başkanlar, konuşmalarınızdan son derece yararlandım. Çok kısa bir konuya dikkat çekeceğim. Öncelikle ben pozitif bakan birisiyim. 49 No.lu Tebliğle her şeyiyle çok güzel olmuştur. Güzel sonuçlar olacak, hem de mesleğimiz için kazanımlar yaratmıştır. Vehbi Başkan biraz önce bahsetti. Bu 2015'ten başlayan bir

süreç. 2015'ten bu zamana kadar 10 yıllık süre içerisinde çeşitli öneriler, çeşitli raporlarla, çeşitli önermeler, komisyonlarda geldi ve ortaya güzel bir sonuç çıktı. Bunun için emeği geçen herkese şükranlarımızı iletiyorum. Size çok güzel ifadeniz için ayrıca ve hassaten teşekkür edeceğim not aldım. 37'nci slaytta "...gerçeğe bağlı olarak çalıştık Yeminli Mali Müşavir" dediniz. Son derece güzel, tıpkı mantıklı gerçeğin ortaya çıkması için, hukuk sisteminde var olan bir şey, güzel ifade ettiniz, kutluyorum. Çok hoşuma gitti, not aldım. Çeşitli yerlerde kullanacağım yazılarda ve çalışmalarda. Bunu tekrar ifade edeyim.

Özellikle 49 No.lu Tebliğde bazı sorunlar için, sorunları dile getiren üstatlarım, saygıdeğer meslektaşlarım, iki platformda da soruları yineliyorlar.

Bir, harici çalışmalar, örneğin gayrimenkul iştirak kazancı satış istisnası gibi, teknokentlerdeki gibi, kazançların istisnası gibi, nakdi sermaye indirimi istisnası gibi,

Bir de daha meşakkatli gibi, daha teknik çalışmayı gerektiren örneğin imalatçıKurumlar Vergisi oranlarındaki istisnalar gibi.

Tuhaftır ki, Gelir İdaresi Başkanlığı tebliğle çalışma normlarını ortaya koyamaz. Odaların, sayın Başkan çok güzel ifade etti, Müfit Başkanımız. Odalarımız bunu üstlenecekler, hangi tür istisna kapsamında meslek grubu üstatlarımızdan yapmamız gerekir. İçeriği, tespitlerimizi, sonucu, bunlar daha sonra süreçten geçirilecektir. Ve ben çok önemseydiğim, söylediğim, yazdığım meslek hukuku, meslek geleneklerin oluşmasında böyle olacaktır. Sayın Başkanla bunun bir kazançlaşma olacaktır. Bildiğiniz üzere, geçmiş dönemlerde uzlaşma müessesesi fiilen kaldırıldı. Yani vergi aslında uzlaşma kaldırıldı. Vergi cezalarını da sizlerin de kamu düzeninde olanlarında uzlaşma müessesesi devam ediyor.

Bu istatistiksel olarak, ..dünyada şöyle bir beklenti doğdu, yada işle ilgilenenler açısından, örneğin, vergi uyuşmazlıklarından yada vergi ihtilaflarından Adalet Bakanlığı'nın verilerine baktığınız zaman, yıllık dava süresi 100'se, bu müessese kaldırılmış olunca doğrudur, yanlıştır, Kıta Avrupa'sında da yoktur. Oralara girmiyorum, vergi ihtilaflarının çok artışı olacak, istatistik olarak. Anayasa yükü de artacaktır. Buradaki 49 No.lu Tebliği Anayasa bu üçünü de alacaktır. Çünkü sizin 37 slayt, 36 ve 38'de söylemiş olduğunuz, Yeminli Mali Müşavirin pozisyonlarında bahsederken ulaşmaktaki, biz bahsederken tasdik Bakanlık da olduğunu söylediniz. Bu itirazları azaltacağı için, incelemeler sonucundaki ihtilaflar, azaltacağı için, dolaylı olarak Adalet Bakanlığı'nın ortalama 100 olan ihtilaf dosyasını da

aşağı doğru çekecektir. Çünkü uzlaşma müessesesi kaldırılmış olduğundan, vergi altını da çizerek söylüyorum. Bu sayı çok daha yukarılara gidecektir

Hızlı konuştum, başkalarının katkıyla bir bakış açısı getirdim. Tekrar saygılar sunuyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkürler İsmail Hakkı arkadaşımız. Kamber KAYA bey buyurun.

KAMBER KAYA

Sorumluluk duyduğumuz meslek mensupları için ayırım yapılmış diyorum Teknopark gibi, serbest bölge gibi incelemeler mutlaka tam tasdiğe tabidir.

Benim kısa sorum var. Maliye Bakanlığı bu çalışmayı yaparken, bir ön araştırma yaptığını anlıyoruz. Bu kapsamda kaç firma var. Bu yaptığınız projeye göre kaç firma bu araştırmaya giriyor. Teşekkür ederim.

FATİH ÖZMEN

Burada direkt bir sayı telaffuz edersek yanlış olur, elimizde rakamlar var ama, toplamın % 30'u civarında tam tasdiki olan mükellef grubumuz var. Yani aslında bu vergi harcaması bulunuyor. % 30'u, 35'i tam tasdiki var. % 60'ı için yok diyebiliriz.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Yani İstanbul'da tam tasdik yapılıyorsa, Başkanım kadar iyimser şey yapmıyorum ama, en az bir o kadar daha yani 25 – 30 bin sayısı daha gündeme gelmeyecek kötümser bir hesaplamayla.

Evet şimdi arkadaşlar, zoomda izleyen meslektaşlarımızdan haklı olarak çok sorular var. Onları yazılı olarak aldık. Vermeyenler de yazılı olarak versinler. Çünkü saat de 4.30'a geldi. Bir miktar biliyorsunuz, bir miktar biliyorsunuz karşıt incelemeyle ilgili karşıt incelemeyle ilgili bölümümüz daha olacak. İzleyen bütün meslektaşlarımdan, üstatlarımdan, biraz önce bahsettiğim gibi, sorularını bize iletmelerini istirham ediyoruz. Bunların hepsi klase edilip, Başkanlarıma iletilecek.

İzninizle öbür konuya geçiyoruz. Teşekkür ederim, katkılarınız için. Bir tek Hürrem beye söz vermemiştik. Nedim üstat, sizin dediğiniz de gündemimizle ilgili değil, ama ayrıca ben arkadaşlara ilettim. Yani sorumluluk bugünkü toplamımızın kapsamında değil mesleki sorumluluk. Evet Hürrem bey.

HÜRREM AYAZ

Yeminli Mali Müşavirim. teşekkür ediyorum. Ben bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak, herkesi ilgili izliyorum. Maliye çok zayıf, denetimler sıfır. Kayıtsız ekonomi çok fazla ama, Yapıyoruz, ediyoruz, burada doğrusu bu.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Hürrem bey, gündemimizle ilgili konuşmanızı istirham ediyorum, konuşmanızın içeriği ve üslubunuzu da kınıyorum. Burada söz verip, vermemeyi de tereddüt ettim ama, beni haklı çıkardınız.

HÜRREM AYAZ

Size söyleyeceğim, işte Kurumsal Vergisi beyannamesin de işte, indirim ve istisna faizi ile Yeminli Mali Müşavir tasdiki zorunlu, bir de dendi ki konuyla ilgili mükellefleri ilgilendiren bir konu. O zaman mükellef para verip de yeminliye iş yaptırmak istemiyorsa, konuya şöyle bir şerh düşebilir miyiz? “yeminli mi istiyorsun, maliyenin incelemesini mi istiyorsunuz” diye.

Bir de en önemlisi, bu inceleme istisna raporları için, Maliye Bakanlığı'nın işleri adaletli ve eşit dağıtılmasını istiyoruz. Yoksa 700 tane tam tasdik raporu yazıyor, bunu ben söylemiyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

700 tane tam tasdik raporu hayali ve doğru olmayan gerçek dışı bir tevatürdür. Böyle bir durum., tasdik raporu diye bir şey yoktur.

HÜRREM AYAZ

Sezai ONARAL Başkanımız, kendisi söylemişti. “bir tane yeminli 700 tane tasdik raporu yazdı, bende ona cevaz verdim” dedi, ama o da gitti mahkeme de düşürdü.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Hürrem bey, isterseniz siz bir çok konuyu arkadaşınıza iade edin. Çünkü konu başka yerlere gidiyor. Bugünkü konuyla ilgili kalınması hususunda da ricada bulunmuştuk. Bunları ayrıca konuşuruz, olur mu? Teşekkür ederim.

Evet, Fatih Başkanım. Keşke Birol bey de burada olsaydı. Bu arada gıyabında Birol EFENDİOĞLU arkadaşımız, bu karşıt inceleme sürecinde İdaremizle bizim adımıza ve Oda'nın adına iletişim KDV içerisinde bulundu, Bu vesileyle de onu anmak ve teşekkürlerimi sunmak istedim.

Evet, Fatih Başkanım buyurun.

FATİH ÖZMEN

e-karşıt incelemeler yeni uygulamalardan bir tanesi, Aralık ayındaki düzenlemelerimizden bir tanesi bu. e-karşıttan önce, aslında karşıtın muhteviyatıyla alakalı biz bir çalışma yapmıştık. Yani Ankara'da iadelerden sorumlu ihtisas vergi dairelerimiz, ilgili şeflerimiz, müdür yardımcılarımızla bir görüşmemiz oldu. Kendi içimizde de bazı değerlendirmeler oldu. Şimdi şöyle bir algı var. İki tane görüntüyle bahsedeceğim bu karşıttaki olayı.

Bir tanesi, zaten az önce bahsettik Gelir İdare'sinin dijital dönüşümünü tamamladığınız sistemde bütün veriler, e beyanname varken Yeminli Mali Müşavirler karşıtın gerçek mahiyetine bakmamız lazım.

İkincisinde de, mevcut sistemde bizim 27, 24, işte 34 No.lu Tebliğlerimizde e- karşıtın gerçek mahiyeti karşılanıyor mu, karşılanmıyor mu_ Bu sorulara cevap vermek üzere, kendi içimizde bir kaç toplantı yaptık. Aslında beklediğimiz sonuçlara uygun bir davranış nedeni geliştirmeye çalışıyoruz. e-karşıtla alakalı gerçek mahiyete ulaşmaya yönelik bir çalışmamız var. Ama bu bugünün konusu değil. Bu karşıtın firmanın, yani normal yapılan e-karşıtın elektronik ortama birebir alınması işlemiyle alakalı kısmı konuşacağız. Ama bizim büyük kesimde, az önce bahsettiğim kişiyi malı ve parayı takip ettiğimiz sistemde muhasebe süreci dört aşamadan oluşuyor. Kaydetme, sınıflandırma, raporlama, analiz ve değerlendirme sistemi. Burada 191 ve 391 verilmesi. Ödenecek vergi, iadeye dönüşen vergi kısmına baktığımızda ne istiyoruz biz. Ama büyük kısma baktığımızda , şuan karşıda bizim 27 ve 29 No.lu Tebliğle istediğimiz kalemler Yeminli Mali Müşavirler, işte karşıt firmalar, karşıtın gerçek mahiyeti karşılamıyor. Yani varlık kaynak dengesi, işte gelir/gider tablosu ve gün sonunda kar/zarara

ilişkin kısımları gerçek anlamda karşılamıyor. Ne demek istiyorum? Çok kısa bahsedeceğim. Belki bir ayrı tartışma konusu ola ki yapabiliriz ama, faaliyet gönderim bilgilerini mevcut sisteme, aslında tamamen karşılamıyor yani, kim ne desin, 27 ve 29 No.lu Tebliğlerde işte karşıtın o kısımlardan ben ödenmesi gereken verginin doğruluğunu anlayamıyorum. Yani şahsen de algılayamıyorum, vergi dairelerinde de böyle serzeniş var.

Peki, biz e karşıtla neyi yapmaya çalışıyoruz? Bir taraftan da bu soru da gündeme geliyor.

Şimdi biz e karşıt uygulamasıyla mevcut sistemi elektronik ortama almaya çalışıyoruz. Ama verilmesine baktığımız zamanda, az önce bahsettiğimiz o Yeminli Mali Müşavirlik mesleğinin muhakeme gücünü, ödenmesi gereken doğruluğunu hesaplama aşamasında yapması gerektiğini düşünüyorum. Yani işlem doğru mu? Hesaplar doğru hesaplanmış mı? Maliyetler doğru hesaplanmış mı? İşte maliyetin gidere dönüşmesi gerçekten doğru mu, değil mi? Bu taraftan bakıldığı zaman, işte ödeme sistemlerinde carinin muvafakati sağlanmış mı? Buna ilişkin hiçbir değerlendirme yok.

Bizim toplamda yedi, sekiz tane başlığımız var. İşte ortaklık bilgisi, fatura bilgisi, çalışan bilgisi KDV beyanı, imalatçı ve tedarikçi bilgisi üzerinden karşıt incelememizi tamamlıyoruz. Ama vergi daireleri iade servisleri bu durumdan çok şikayetçi. Yani hem servis şeflerimiz, hem müdür yardımcılarımız, müdürlerle yaptığımız toplantılarda, yani sadece “biz bu bilgilerle sistemi kavrayamıyoruz” dediler. KDVİRA kendi içerisinde otokontrolü sağlıyor, ama büyük kesime baktığımız zaman, karşıtlık gerçek mahiyette karşılamadığı düşünülüyor. Dolayısıyla da buraya ayrıca çalışmamız gerekiyor. Yani ben bunu Başkanlar toplantısında da defaatle söyledim. Yani karşıtın gerçek mahiyeti nasıl çalışabilirsiniz, belki işte Odalarımız katkılarıyla, tekrar baştan bir gözden geçirilmesi gerekiyor. Ama bugünün konusu bu olmasın. Evet, bu ayrı bir tartışma konusu. Burayı atlamamız lazım. Yani gün sonunu, çünkü şöyle bir tedirginlikte olacak yakın zamanda. Zaten bütün yazılar Gelir İdaresi Başkanlığı sisteminde var, yani ortaklık bilgisi bizde var. Defter bilgisi bizde var. Fatura bilgisi var. Çalışan bilgisi var. KDV beyanları var. O zaman Yeminli Mali Müşavirlere neden yok. Şu anki mevcut sistem bu bakış açısıyla zayıf, buranın güçlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Yani bu gözle bakıldığı zaman e-karşıtın baştan tasarlanmasını düşünenlerdenim. Benim bu şahsi görüşüm bu aşamada söylemiyorum o kısmı.

Bu bakış açısıyla şekillenmesi gerekiyor. Ama bir taraftan da dijital uygulamalar var. Şu an işleyen bir karşıt sistemi var. ...mükellefler var. İade süreçleri var. Bu da SMMM, YMM işte “sen düzenlemedin, ben düzenlemedim, sen gönderirsen ben düzenlerim. ...” bir sürü bu alanda tartışma.

Mevcut sistemi elektronik ortama almakla, en azından şu anki sistemi en hızlı şekilde, en aktif şekilde nasıl yönetiriz diye tasarlamaya çalıştık, e karşıt sistemi bu bakış açısıyla hazırlar mı? Belli kuralları koyduk. Bu kurallardan bahsedeyim isterseniz size.

Bizim e karşıt şeması dört ana başlık üzerinde inşa edilmiş vaziyette. Bir tanesi, sözleşmenin imzalanması, yani bu bir sözleşme. Mükellefin bir sözleşme bilgisi olmak zorunda. Gelir İdaresi Başkanlığı'nın alt yapısında bu veriler var. Ama şu da olabilir. Birçok veri Gelir İdare'sinde veri tabanında var ama, eski yazılımla açık kaynak koddan bahsettik. Bu yazılımın kalıp değiştirmesi kaynaklı olarak bugün yaptığımız bir şey sistemde, başka bir şeyi bozabiliyor veri tabanı. Dolayısıyla da mümkün merteye sistemin çözüm üzmeden, yormadan, en makul çözüm hangisiyse, onu da bölümünden hareket etmeye çalışıyoruz. Yani “zaten var olan bir bilgiyi bizden niye istiyorsunuz” sorusunu, bu bakış açısıyla değerlendirmenizi istiyoruz. Evet, belki orta vadede Gelir İdaresi Başkanlığı'nın sisteminde olan veriler, bugünün konusu olmayabilir. Çünkü bir dönüşüm aşamasında. 36 aylık bir projeyi tamamlamış vaziyette, bu proje tamamlandıktan sonra, belki daha net konuşulabilir, ama şuan e karşıt uygulamasında sistemi yormadan çalıştırmamız gerekiyor.

Baktığımız zaman, bir sözleşme olması lazım. İkincisi indirilecek KDV listesi olmak zorunda. Üçüncüsü Yeminli Mali Müşavirin bu indirilecek KDV listesinden % 80'e tekabül eden mükellef grubunu belirlemesi gerekiyor. En son aşamada da, işte başlıkta zorunlu ve ihtiyari bilgiler kısmının nelerden oluşması gerektiği ortaya çıkıyor. Yani mimari bu dört ana başlık üzerinden şekillenmiş vaziyette.

Bu bakış açısıyla da bazı şeyleri biz, Gelir İdaresi'nin veri tabanından getirebiliriz. Ama bizim mevcut sistemimizde, şu anki sistemimizde e karşıtın düzenlenmesi, onaylanması ve gönderilmesi incelemeyi, karşıt incelemeyi Yeminli Mali Müşavir tarafından gönderme işlemiyle başlıyor. Dijital Vergi Dairesi sistemi üzerinde gerçekleşiyor. Karşıt inceleme elektronik ortamda getiriliyor. Önemli olan kısımlardan bir tanesi burası.

Sistem üzerinden gönderilen tutanaklar yeminli tarafından imzalanmış ve mühürlenmiş belge düzeni kabul ediliyor. Mükellef tarafından verilen cevaplarda, mükellef veya yetkili temsilcisi tarafından imzalanmış belge olarak kabul ediliyor.

Alt kullanıcıya yetki verilmesi aşamasında SMMM'lerin tutanakları görüntüleme ve düzenleme yetkisi tamamlandı.

Burada iki farklı görüş var. Bir tanesi, bizim yaptığımız işten mükellefin haberi yok hem SMMM'ler, hem YMM'ler. Dolayısıyla da işin büyüklüğü ve kapsamını anlayabilmemiz için, işin içerisinde mükellefin de olması gerekiyor diyor.

İkincisi, mükellefin bu da o kapsamdaki yetkilerden bir tanesi. Ben kendim görmek istiyorum. Kaç tane tutanak onaylanacaksa ben yapmak istiyorum. Yani sonuçta bu yetki devrini SMMM'ye verdiğiniz zaman, mükellefle ilgili o bağ kopuyor. O süreç daha farklı mihvalde tasarlanmış oluyor. Onaylama yetkisi sadece mükellef veya mükellefin kanuni temsilcisi. Bu nedenden dolayı, böyle sistem biraz ağırlaşıyor gibi gözüküyor, ama böyle bir mimarimiz var.

Bunun artı bir ücreti var. Mükellefin karşı tarafın mükellefinin ödemesi gereken, SMMM'ye ödemesi gereken, her yıl tarifeye düzenlediğimiz bir rakamımız var. Bugün 500,00 lira olarak belirlenmiş bir rakam. Buradaki karmaşa, yani bu ücretle ilgili karmaşa da var, YMM mi öder? SMMM mi öder? Ücret ödeme durumu, SMMM'nin yapması gereken bir iş midir gibi tartışmalar oluyordu. Artık asgari ücret tarifesi midir? Artık bununla ilgili bir satır koyduk. Bu satırla da bunun ücretini belirlendi.

Vergi Dairesi karşıt inceleme yapan mükelleflere talep yazısı istedikten sonra, ancak 30 gün içerisinde yerine getirmekle yükümlü. Aslında 15 gün mü olmalı? 30 gün mü olmalı? 45 gün mü olmalı? tartışmasını da yaşadık. Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin de, peki şimdi iade çok kutsal bir hak, yani sonuç itibarıyla hızlı veya ama, SMMM'nin de bir sürü görevi var. Yani TÜİK'e bilgi vermek, gerçeği kullanıcı boyutuyla, işte mükellefin dava süreçleriyle, inceleme izah süreçleri falan, bir bütün olarak değerlendirdiğim zaman, hani bunda bakış açısını iş yükünden planlaması üzerinden tasarlayalım noktasından bir görüş birliği ortaya çıktı. İdare'nin görüşü de, Odalarımızın görüşü de bu yönde. O yüzden bir 30 günlük süre öngörelim dedik. Süresinde cevap vermeyen, eksik bilgi veren, gerçeğe aykırı bilgi sununlar için de, mükerrer 355'e göre, mükellefin büyüklüğüne göre, bir ceza var.

01 Temmuz 2006 tarihinden itibaren ihtiyari olan uygulama, zorunlu hale gelecek noktasındayız. Buraları hızlı geçiyorum.

Bunu bir düşünebilirsiniz. Yani karşıt incelemenin buna göre, teknik mimari, belirlendi. Şu an sistem çalışır durumda. Gelmeden önce bakmıştım, 10 binleri geçmişti. Tutanak da almış vaziyetteyim. Ama birçok Yeminli Mali Müşavir bu karşıtla alakalı, kendi karşıt yapmıyor. Kullandığı uygulama programları var. O uygulama programları buraya entegrasyon sıkıntıları ortaya çıkıyor.

Ankara Odamız bir görüş bildirecek bize bu hafta içerisinde, İstanbul Odamız görüşünü bildirdi. 10 başlık üzerinden, 11 başlık üzerinden, bütün işte kullanıcıları dikkate alarak görüşleri var. Burayı bir hafta, 10 gün içerisinde belki bir, belki bir versiyonu tekrardan güncelleyeceğiz, gelen talepleri dikkate alarak. Gerçekten kullanıcı dostu olabilecek tarzda olabilecek kısımları, bunları tek tek söylememize şu aşamada gerek yok, çünkü bir versiyon hatası yaşarız.

Bu bakış açısıyla sistemi muhakkak sizin kullanmanızı bekliyoruz. Çünkü hani burada Yeminli Mali Müşavirlik firmasında çalışan alt kullanıcı dediğimiz, oradaki işte ön muhasebeye bakan arkadaş sistemde karşıtla alakalı personeller görevlendirilmiş olabilir. Ama eleştiriler anlamda sisteme sizin de birkaç gün ayırıp, bu sistemin daha nasıl aktif hale gelebileceği noktasında bir görüş oluşturabilirsiniz İstanbul Odası olarak bu hakkı ilgilendirir. Biz burayı önemsiyoruz. Bunun dijital ortama alınması çok kıymetli. Yani sürecin takibi, vergi görüntü açısından, hem de sizin kendi envanterinizi oluşturma açısından çok kıymetli olduğunu düşünüyoruz. Şuan talepleri alıyoruz Ankara Odamızdaki ilgili arkadaşlarla gelen talepler doğrultusunda toplantı yapacağız. İstanbul'u da temsilen davet ederiz Ankara'ya, toplantıda o da bulunur. Ama sizin bu veriyi beslemeniz lazım. Çünkü bazı şeyleri kullanıcılar üzerinden görmemiz lazım. Yani oradaki sistem kuruma aktarırken kendi bakış açımızla bazı şeyleri aktarabiliyoruz. Eksik olan kısımlar vardır. Fazla olan kısımlar vardır. Hantallaştıran kısımlar vardır. Şu aşamada belli, bir sonraki aşamada olması gerektiği kısımlarda ortaya çıkacak. İyileştirmeye, geliştirmeye gerekli kısımlar var. Bunu kabul ediyoruz. Bu konularda bilgi desteğini verebilecek olsa da çok hızlı bir şekilde sonuç almak istiyoruz. Diyelim böyle karşıtla alakalı geliştirmeden sonra yine orada İstanbul Odamız orada uygulamadaki

arkadaşlarımızla beraber ekrandan düşüyorum ben. Karşıt tutanaklarının giderken bu aşamada da ayrıcı bir aylık toplantıda görüşmüş oluruz. Teşekkür ederim.

A.MASİS YONTAN

Başkanım karşıt inceleme kalkacak diye beklerken, KURGAM diye bir şey. Burada bize ayrı bir rapor getirdiniz. Bu mevzuatla ilgili sırf yani Mali Müşavir oldum. Türkiye gerçeklerini, ülke gerçeklerini gerçekten bilmek lazım. Karşıt inceleme tutanağı basit değil. Yapılan da çok basit değil. Ama siz burada getirdiğiniz, kimse kusura bakmasın. Bu ayrı Katma Değer iadesi kaldırdık. Katma Değer artık yok. bu takdirde hiç kimse katma değer iadesi alamaz. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Masis Başkan çok özür dilerim. Sanırım biz YMM Odası'ndayız. Burası SMMM Odası değil. Arkadaşların birtakım zorlukları olacak ama, ana fikir bakın dijitalle karşıt incelemeye yönelik dünya yaratılmadı. Zaten var olan inceleme kağıt üzerinden, dijitalle taşındı. Yeni bir yükümlülük durumu, ya da bilmiyorum, ekstra bir durum yok ki, yani Masis Başkana böyle bir uyarımda bulunmak istedim. Ama yani yeni bir durum yok Masis Başkan. Yoktu da, bununla mı geldi?

A.MASİS YONTAN Hayır vardı ama,

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Buyurun Yeşim Hanım

YEŞİM ERTUĞRULbelki

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ 355 olayı, ceza ilk defa gelmedi.

YEŞİM ERTUĞRUL

Gelmedi ama, burada uygulanmıyordu. Çünkü dijitalle bağlandığı için 30 günlük sürede cezaya muhatap olabilir ve bunun sonrasında mükellefin, sonra meslek mensubu olacak.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Çok teşekkürler Yeşim hanım.

YEŞİM ERTUĞRUL

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Çok teŐekkürle Yeşim hanım.

YEŞİM ERTUĞRUL

Fatih bey sunumunda, beyanname verdi. Bir versiyon eklenerek burada istisnadan yararlanıyorsak eğer YMM raporuna bağlanması gerektiğini söyledi. Yeminli Mali Müşavirlerin konudaki ihmali, çünkü bazen ekrana açılan uyarıyı el alışkanlığı pat diye geçebiliyoruz. Bu durumda firma cezaya muhatap olacak, hem de bu cezaya muhatap olmasından dolayı Mali Müşavir meslektaşlarımız biz bununa ilgili bir önlem alabilerseniz memnun olurum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Çok teşekkürler Yeşim hanım. Şimdi ben tabii ekran başında olan bütün meslektaŐlardan özür diliyorum, hani gündemin yoğunluğu yüzünden kendilerine dönemedik. Epey de meslektaşımızın soruları var ama, tekraren ifade ediyorum. Bir defa bunları yazılı olarak iletteğinizde, biz takipçisi ve ileticisi olacak, yani ortada kalmayacak. O yüzden yoğunluk nedeniyle affınıza sığınıyoruz.

Evet bugünkü görüşmemizi nihayete erdirelim diyorum. Sayın Başkanı Gözübüyük'e, sayın ÖZMEN'e bugünkü sunumları, katkıları için çok çok teşekkür ediyorum. Bu bir başlangıç, vesile olsun. Konuyla ilgili bize gelen 49'la ilgili e karşıtla ilgili tüm soru ve katkıları tarafınıza memnuniyetle iletteğiz ve bununda üyelerimize geri dönüşünü bildireceğiz.

Çok teşekkürler katılıma. Pardon bir de plaket uygulamamız olacak. Sevgili arkadaşlar, üstatlarım bir dakikanızı istirham ediyorum.